

SEDEMNEVNO ZALOŽANJE V MAROKU

Kraljevska palača je v ponedeljek, 27. februarja, objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da bo pogreb maroškega kralja Mohameda V. v torek popoldne. Novi kralj Hasan II. je, ko je po radiu sporočil, da je njegov oče umrl, med drugim izjavil, da smrt Mohameda V. ni tragična samo za maroški narod, ampak za ves arabski svet. V Maroku so razglasili sedemdnevno žalovanje. Številnim sošalnim brzojavkam ob smrti Mohameda V. se je pridružila tudi šalsalna brzojavka predsednika republike FLRJ tovariša Josipa Broza-Tita.

MOBUTUJEVCI SO SE LOTILI OSEBJA OZN

Mobutujevci vojaki so v ponedeljek, 27. februarja zvečer, najmanj sedemkrat surovno nastopili proti osebi OZN v Kongu. Zaustravljeni so vozila z oznakami OZN, pregledovali potnike in z njimi grobo ravнали ter jih celo oropali. Največ incidentov je bilo v bližini Mobutujevskega taborišča Binza v Leopoldvillu.

PROTI JUŽNI AFRIKI V COMMONWEALTHU

Pred konferenco predsednikov vlad Commonwealtha, ki bo prihodnji mesec, je Enotna fronta Afričanov Južnoafriške unije, v kateri so vse politične stranke unije, kot tudi liberalni krogi belcev pod vodstvom Allana Patona okrepila akcijo za izključitev Južnoafriške unije iz Commonwealtha.

NAPETOST V SEVERNI RODEZIJI

Položaj v Severni Rodeziji je še vedno skrajno napet. Med kolonisti je čutili živčnost, medtem ko med Afričani vlada mnenje, da je sklep vlade Roya Welenskga o vpoklicu belih rezervistov pod orožje nevaren ukrep. Druga stvar, ki vzbuja vznemirjenje, je zastraševanje Afričanov. Zastrašujejo jih, tako da Afričanom, ki so zaposleni v raznih družbah, govorijo, da delodajalci podpirajo predsednika vlade Rodezijske federacije Roya Welenskga, ki je proti kakršnikoli razširitvi pravic domačega prebivalstva.

Ljudje in dogodki

Pretekli ponedeljek je tunizjski predsednik Burgiba prisel v Pariz. To je prvi obisk tunizjskega državnika v Franciji, odkar je Tunizija postala neodvisna država.

Sestanek med predsednikom Burgibo in De Gaulleom so na obeh straneh dolgo pripravljali. De Gaulle je povabil Burgibo v Pariz že 1. februarja in odšel so teklo skrbne priprave. Tunizjski predsednik Burgiba je bil ta čas na zdravljenju v Švici, a so ga večkrat obiskovali visoki tunizjski predstavniki, predvsem minister za informacije Mohamed Masumdi in zunanji minister Sadek Mokadem. Prav tako so bili živahni stiki v Tunisu med predstavniki tuniške vlade in člani začasne alžirske vlade.

Ze med pripravami je torej postalo jasno, da ob obisku Burgibe v Parizu ne bodo razpravljali o tunizjsko-francoskih odnosih, čeprav bi se tudi o njih

Razgovor v Rambouilletu

dalo marsikaj govoriti. Zaradi francoske politike v sev. Afriki, predvsem pri reševanju alžirskega problema, je prišlo do ohlajevanja odnosov med Tunizijo in Francijo, tako da so danes ti odnosi precej »zaledeneli«. Da bi se položaj popravil, je treba predvsem rešiti alžirski problem. Zato je odlično, da se bosta predsednik Burgiba in de Gaulle v dvorcu Rambouillet pogovarjala predvsem o tem vprašanju.

Vse svetovne agencije in vsi politični krogi v svetu se strinjajo v tem, da razgovor med obema predsednikoma dejansko predstavlja le uvod v neposredne stike francoske vlade z vlado Ferhata Abasa. Nekateri celo napovedujejo možnost, da bi do teh stikov prišlo že pred nadaljevanjem XV. zasedanja Generalne skupščine v marcu.

Alžirska Narodna osvobodilna fronta in začasna alžirska vlada sta že izjavili, da sta se pripravljene pogajati brez kakršnih posebnih pogojev. Na drugi strani pa tudi v francoskih krogih vse bolj dozoreva prepričanje, da se le z neposrednimi pogovori da rešiti ta košljivi problem.

Seveda je pri reševanju tega problema še precej neznank. Predvsem ne bi smeli tvegati, da bi ponovno prišlo do neuspeha v neposrednih medsebojnih stikih, tako kot lani v Melumu. Ta neuspeh bi samo še povečal medsebojno pregrado in podaljšal vojno v Alžiriji.

Za rešitev alžirskega problema sta še posebej zainteresirani tudi obe neodvisni državi, ki mejita na Alžirijo, to sta Tunizija in Maroko. Rešitev tega problema je osnovan pogoj za

odstranjanje mnogih nerešitnih vprašanj, ki so se nakopile v odnosih med tema dvema državama in Francijo. Ti dve državi v celoti podpirata stališče začasne alžirske vlade in težnje alžirskega ljudstva po neodvisnosti. Zato je predsednik Burgiba tudi pristal na začetne razgovore o tem problemu s francoskimi predstavniki, vendar je že vnaprej izjavil, da njegova misija ni misija posrednika, ker nobeno posredovanje ni dobro, če ne privede do direktnega kontakta med sprtnimi strankami.

Sprito tega lahko upamo, da bodo predsednik Burgiba kmalu zamenjali v dvorcu Rambouillet, kjer so že večkrat razpravljali o raznih »zgodovinskih« vprašanjih Francije predstavniki začasne alžirske vlade in alžirskega ljudstva. To bi bilo vsekakor dobro znamenje, saj bi ob obojestranski dobri volji lahko privedlo do končne rešitve skoraj šest let trajajoče alžirske vojne. S tem bi bil rešen eden izmed najbolj perečih svetovnih problemov.

Politika vsklajevanja cen

Krog se je razširil



Nedeljskega dopoldneva ali bolj točno, 26. februarja se bodo Bojan, Ana, France in vseh 55 pionirjev, danes še mladincev, iz sedmih razredov osemletke »Ljuzeta Hohkrauta«, še dolgo spominjali. Izpolnila se jim je davna želja, za nekaj mesecev jo je zaustavil slab učni uspeh, postati član Ljudske mladine, tiste organizacije, ki je v štirih desetletjih vzgojila in prekalila že toliko mladih ljudi.

Tega dne so se zbrali v eni izmed učilnic. Tihi in malce zaskrbljeni. Starejši sovrstniki, člani mladinskega kluba so jim pripravili prijetno presenečenje. Najprej program, nato slovesna razdelitev izkaznic in potem ... potem so zaplesali ob prijetnih zvokih mladih godbenikov.

Nedelja, 26. februarja 1961, je bila zanje res velik dan.

Javna razprava o predvidenih spremembah in izpopolnitvah v našem gospodarskem sistemu je v glavnem zaključena. Vsi navedeni ukrepi so bili načelno sprejeti kot nujnost, ki jo narekuje sedanja stopnja razvitenosti našega gospodarstva in njegova neposredna vključitev v mednarodno delitev dela.

Ze v razpravi o predvidenem vsklajevanju so prišle do izraza nekatere težnje, ki kažejo, da zlasti gospodarske organizacije nekaterih industrijskih strok niso pravilno dojele smisla in namena predvidenih sprememb in da si skušajo še pred njihovo uveljavitvijo zagotoviti take pogoje poslovanja, da bi kar najmanj občutile posledice, ki jih bodo spremembe prinesle.

Dejstvo je, da so številne gospodarske organizacije predlagale pot, ko so zvedele, da bo uveljavitev in realizacija predvidenih sprememb v sistemu ustvarila na trgu take pogoje, ki jih bodo privili znižati cene svojih izdelkov, na osnovi »realnih« kalkulacij nujno zvišanje cen. To pa kaže, da tem gospodarskim organizacijam še vedno ni jasno temeljno načelo, ki ga zdaj uveljavljamo, namreč, da je treba PRI KALKULACIJI GEN UPOŠTEVATI PREDVSEM STANJE NA TRGU, v okviru tega stanja pa obravnavati svoje želje in potrebe, predvsem pa realno oceniti svoje dejanske možnosti v splošnih tržnih pogojih.

Vzemimo za primer, da so v nekem podjetju na podlagi realnih kalkulacij prišli do spoznanja, da cen ne morejo znižati v skladu s

IZBRALI SMO

težnjami, ki jih narekuje stanje na trgu. Položaj takega podjetja je nedvomno težaven in morda slabši od položaja drugih podjetij iste dejavnosti, vendar pa zaradi slabšega položaja enega ali več podjetij ni mogoče zahtevati, da ne bi dosledno uveljavili sistema ekonomskih cen. Taka podjetja bodo pač morala sama pri sebi odkriti nadomestilo za morebitne izgube zaradi pogojev na trgu, in sicer bodisi z boljšo organizacijo dela, z višjo storilnostjo ali pa s preusmeritvijo proizvodnje na izdelke, s katerimi bodo na trgu konkurenčni in ki jim bodo zagotovili rentabilno poslovanje. Industrijska podjetja bi morala predvsem s tega kriterija obravnavati cene svojih izdelkov in če bi temeljito proučila vse možnosti, potem vsekakor ne bi mogla navajati tako neprepričljive dokaze

za nujno zvišanje cen zdaj, ko so pred tem, da bi jih morala znižati.

Razumljivo je, da težnja za zvišanje cen v največ primerih ni mogoče opravičevati že zaradi tega, ker niso v skladu niti z dobro premišljeno politiko vsklajevanja cen, niti z dejanskim objektivnim stanjem na trgu industrijskega blaga, potem, ko bodo uveljavljene predvidene reforme. Končno pa težnja za zvišanje cen ne ustrezajo tudi trenutnemu razmerju med ponudbo in povpraševanjem, saj je znano, da zaloge industrijskega blaga že več mesecev zadovoljivo naraščajo in so bile v začetku tega leta za nad 50 odstotkov večje kot lani v tem času, to je pa nedvomno ugoden pogoj za ustajanje cen.

Pri izračunavanju kalkulacij cen gospodarske organizacije ne smejo izhajati iz svojega trenutnega položaja, ampak morajo upoštevati predvsem pogoje, ki jih bodo ustvarili

vile vse predvidene spremembe v gospodarskem sistemu. Pozabiti pa tudi morajo, da zbornice in združenja niso organi, v okviru katerih naj bi se dogovarjali o enotni politiki cen, kajti v novih pogojih poslovanja, v pogojih proizvodnje za trg, ki sicer absorbira vedno več blaga, je pa kljub temu vedno bolj založen in zato zahteven, bodo morala podjetja nastopati posamezno in si prizadevati, da bodo njihovi izdelki kakovostnejši in cenejši od izdelkov drugega podjetja iste dejavnosti.

Kazno je, da bo šel razvoj v tej smeri. Če se upoštevamo zelo hitro naraščanje proizvodnje v vseh industrijskih strokah, zraven tega pa je napovedi o povečanju uvoza blaga, je jasno, da ni več daleč čas, ko bo dobro poslovalo le tisto podjetje, ki bo prodajalo kakovostno blago po konkurenčnih cenah. Tega bi se morali zavedati predvsem organi samoupravljanja v podjetjih, ki bi morali v pripravi na poslovanje v spremenjenih pogojih pregledati najprej svoje notranje možnosti, ki so povsem izkoriščene ne le v redkih naših podjetjih, jih nato primerjati z možnostmi drugih podjetij, si tako ustvariti sliko stanja na trgu, ki se mu bo treba prilagoditi, če bodo hotela poslovati rentabilno.

V zadnjem času tudi govorijo o zvezi s cenami tudi o moralni odgovornosti organov upravljanja v podjetjih do potrošnikov. Kazno je, da z lepimi nauki o tem, kakšno politiko cen naj izvajajo podjetja, da bodo potrošniki zadovoljni, ne bomo dosegli veliko, če ne bo moralna odgovornost temeljila na ekonomskem računu, ki bo vsakega kar najbolj učinkovito silil k temu, da pri določanju cen ne bo gledal samo na svojo korist in da bo sprevidel, da je dohodek gospodarske organizacije odvisen tudi od želja, potreb in dejanske kupne moči potrošnikov.

(Po Gospodar. vestniku)

Pred popisom prebivalstva

V Zasavju so prebivalci pripravljeni

Od 1. do 7. aprila letos bo pri nas popis prebivalstva. Popisovalci so že pripravljeni, tako jih za to delo potrebujejo samo v trboveljski občini 63 in 10 inštruktorjev.

ROZI KOSOV V SLOVO

Ko smo Ti pred mesecem ob Tvoji zlati poroki stisnil roko in Ti zaželeli še mnogo zdravih let, pač nismo slutili, da se bomo tako kmalu za vedno poslovili od Tebe.

Bila si zvesta igralka našega gledališča. Spominjam se Te, kako navdušeno si se igrala ob svoji sedemdesetletnici vloge matere. Nikdar se nisi ustrašila ne truda ne žrtve, ko si vsak večer bila k uprizoritvi »Miklova Zalea«, pri kateri si sodelovala. Kljub svojim letom si bila vselej prva pri vaji — zgled nam vsem, ki smo delali s Teboj.

Počivaj mirno, draga Roza — v naših srečih boš živela dalje!

V Radečah, 22. februarja 1961.

Ivanka Zahabstnikova

V Trbovljah zbrali 355.000 din za alžirske otroke

Po podatkih občinskega komiteja LMS so na trboveljskih solah in podjetjih zbrali v akciji za pomoč alžirskim otrokom denarnih sredstev v višini 355.000 din. Med najaktivnejšimi zbiralci so bili gojenci Industrijske kovinarske šole, ki so prispevali kar 100.000 din. Za njimi pa so se uvrstili šolarji osemletke »Ivana Cankarja«. Pionirji omenjene osemletke so si napovedali v ta namen medrazredno tekmovanje. V sklad za alžirske sovrstnike so nakazali skorajda 90 tisoč din.

Marljivi so bili tudi pionirji na osemletki »Ljuzeta Hohkrauta«, ki so zbrali 60.200 dinarjev. Mladi iz Industrijske rudarske šole so prispevali za alžirske otroke 50.752 din, gimnazijci 24.738 din, mladinci STT 10.100 din, podjetja »Prvi junij« 7000 din, Strojnjega mizarstva 5800 din, PTT in ESS 2000 din ter IBT 1720 din.

ZABAVNO POPOLDNE V KRESNICAH

Prejšnjo nedeljo popoldne so kresniški pionirji pripravili domačinom na odru gasilskega doma zabavno popoldne. S tem programom bodo pionirji gostovali še po bližnjih krajih.

M. V.

Povečana aktivnost mladih v Radečah

V zadnjem času je opaziti živahno aktivnost pri delu krajevnega komiteja LMS in aktivov mladine na radečkem področju.

Do nedavnega ni bilo tako. — Poverjenstvo Obk ZK v Radečah je analiziralo stanje dela mladih ljudi v kraju in okolici in skupno z mladinskimi aktivisti napravilo vrsto sklepov, brez katerih se aktivno delo ne more razvijati. S krajevnega komiteja so namreč

1541 KRVOJALCEV

Iz poročila komisije za krvodajalstvo, sestavljene za občni zbor občinskega odbora RK v Trbovljah, povzemamo, da je do 31. decembra 1960 na postaji za transfuzijo krvi pri Splošni bolnišnici v Trbovljah darovalo kri 1541 krvodajalcev, ki so dali skupaj 441.500 ccm krvi ali povprečno 286 ccm.

Na transfuzijski postaji je registriranih 1283 krvodajalcev. V letu 1960 je v območju občin Trbovlje in Zagorje darovalo 605 krvodajalcev 170.800 ccm krvi ali vsak posameznik 282 ccm.

Darovano kri je bolnišnica v Trbovljah porabila za naslednje bolezni: za krvavitve žilodca 10.695 ccm; za operacije žilodca 20.423 ccm; za neškodne poškodbe 3165 ccm; za razne operacije (žolč, vranica, golše, kile) 7845 ccm; za ginekološke operacije in krvavitve 12.625 ccm; za primere extra uterina 2940 ccm. — Skupna potrošnja krvi znaša po tem poročilu 124.095 ccm. Tekoče plazme je bilo porabljeno 11.590 ccm.

T.

»Zasavski tednik«, glasilo SZDL Ljuzeta, Hranitnik, Zagorje in Trbovlje. Tiska časopisno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju. — Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Stane Suštar. — Naslov uredništva in uprave: Trbovlje, Trg revolucije 11 (telefon 80-191), poštni predal 82. — Tekoči račun pri Komunalni banki Trbovlje 600-79-1-146. — Letna naročnina 600 din, mesečna 50 din. — Posamezna številka 20 dinarjev. Rokopisov ne vračamo.

odšli nekateri tovariši, ki niso pokazali prav nobenega čuta odgovornosti do dela. Tako se je sedaj reorganiziralo celotno vodstvo radeške mladinske organizacije, številne kadrovske spremembe so pa napravili tudi po drugih aktivih. V mladinski vodstva so na ta način prišli številni novi aktivisti, med njimi tudi nekaj starejših, ki bodo z mlajšimi tovariši prav gotovo storiili vse za polno afirmacijo mlade generacije v kraju.

V zadnjem času je delo že zaživelo. Razni sestanki po vsem terenu in organizacijsko delo mladinskega komiteja so bili osnova večje aktivnosti. Z mladimi ljudmi so se odkrito pogovorili o vzrokih dosedanjih nedelavnosti in mora se priznati, da je mladina povsod izrazila in pokazala pripravljenost do dela.

Danes v Radečah že govorijo o klubih mladih volivcev, o aktivih komunistov v mladinskih organizacijah, o skupnem delu s sekci-

jami SZDL, o formiranju samostojne brigade za gradnjo potrebnih komunalnih objektov, o idejno-političnem delu na vseh področjih, itd.

Začetek je tu, važno je sedaj vztrajno nadaljevati začeto delo. Enako uspešno se razvija delo na vasi. V Rvohovem so redni klubski večeri, v Jelovem mladina zbira les za gradnjo šole in pridobiva naročnike za tisk. V radeški Papirnici so imeli številne ankete, ki izražajo želje mladih za večjo aktivnost in uveljavljanje. Aktiv komunistov — mladincev je tu že začel z delom. V Zidanem mostu se mladi uspešno uveljavljajo v celotnem družbenem življenju kraja itd. Krajevni komite LMS usmerja delo aktivov pozorno in pravilno.

Dane so vse možnosti, da organizacije na tem področju postanejo najboljše v občini, samo če bo ostala volja in odgovornost takšna, kot je sedaj.

—lk—

Franca Glavana ni več

Zabrbna rudarska bolezen — Mednarodnih brigad v španski državljanski vojni. S tem je pokazal, da je tudi v tujni znal najti svoje mesto v naprednih delavskih organizacijah, predvsem v vrstah naprednih jugoslovanskih izseljenjskih organizacij. — Tako je bil aktiven v teh organizacijah izven meja domovine, tako se je s spojo skromnostjo in predanostjo vključil v aktivno delo v naši trboveljski dolini; prizadevne so bile njegove besede, kjerkoli je uspel sodelovati: v odboru podružnice SIM, pri gasilcih, šoferjih, v osnovni organizaciji ZK in drugod.

Dočakal je svobodno življenje v svoji domovini, ni mu pa bilo dano, da bi lahko nadalje užival sadove skupne borbe. Vsem, ki so ga poznali, bo ostal svetel zgled skromnosti in predanosti, mladi rod ga bo pa kot španskega borca vedno nosil v častnem spominu.

SLAVA ŠPANSKEMU REVOLUCIONARJU FRANCU GLAVANI

Na kratko po domovini

PLENUM OKRAJNEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA O PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA OKRAJA ZA LETO 1961

Prejšnji teden je plenum okrajnega odbora SZDL Ljubljana razpravljal o predlogu družbenega plana ljubljanskega okraja za leto 1961 in sprejel priporočila, kako naj občinski ljudski odbori in delovni kolektivi oblikujejo svoje plane za letošnje leto. Plenum okrajnega odbora SZDL Ljubljana je soglasal s principi investicijske politike, ki predvideva povečanje investicij za razvoj gospodarskih panog, katere najbolj neposredno vplivajo na življenjsko raven.

GLEDALIŠČE »TONE ČUFAR« Z JESENJC V MONACO

Kulturnoprosvetni svet Jugoslavije je sklenil, da bodo amaterske odre iz naše države zastopali na mednarodnem festivalu o Monacu amaterski igralci gledališča »Tone Čufar« z Jesenic. Jeseničani bodo v Monacu nastopili s komedijo dubrovniškega klasika Marina Držića »TRIPČE DE UTOLČE«.

NOVA ČLANARINA V SOCIALISTIČNI ZVEZI DELOVNIH LJUDI

Izvršni odbor zveznega odbora SZDL Jugoslavije je na seji prejšnji četrtek sprejel sklep o novi članarini v SZDL. Po tem sklepu bodo člani SZDL plačevali od 1. aprila 1961 članarino v znesku 20 din mesečno. Člani Socialistične zveze se pa v začetku leta po svojih zmogljivostih lahko odločijo tudi za večji znesek članarine, toda največ do 100 din mesečno. Člani SZDL, ki so hkrati člani Ljudske mladine Jugoslavije, ne plačujejo članarine v Socialistični zvezi.

»DEVETI KROG« V FINALU

Ameriška akademija filmske umetnosti je sporočila, da je bilo izbranih pet finalistov za »Oscarja« v kategoriji tujih filmov. Med temi je tudi jugoslovanski film »Deveti krog«. Ostali kandidati so italijanski film »Capo«, francoski film »Remic«, mehiški film »Macario« in švedski film »Nedolžna mlada«.

MANDAT DELAVSKIH SVETOV NAJ BI PODALJŠALI NA DVE LETI

Na svoji zadnji seji je Zvezni izvršni svet sprejel osnutek zakona o podaljšanju mandata delavskih svetov. Dosedanja praksa je pokazala, da delavski sveti v enem letu, kolikor traja njihov mandat, zaradi objektivnih vzrokov navadno ne morejo dobro obelodati problematike podjetij, ki jih upravljajo.

Isti zakonski predlog predvideva volitve upravnih odborov gospodarskih organizacij najkasneje do konca aprila letošnjega leta.

Z naplačili bo mogoče pospešiti tempo stanovanjske izgradnje

V zadnjem času si v Zagorju ob Savi prizadevajo povečati stanovanjsko izgradnjo. V zadnjih petih letih (v obdobju 1956 do 1960) je bilo v tej občini zgrajenih skupaj 357 stanovanj (244 v družbenem in 113 v zasebnem sektorju). Številni nereseni stanovanjski problemi v zagorski občini silijo občinski ljudski odbor in vse ostale organizacije, da posvetijo reševanju tega vprašanja vso pozornost. Omenimo naj, da je o stanovanjski reformi pred kratkim obširneje razpravljalo plenarno občinskega odbora SZDL Zagorje, ki je sprejel več napotkov za nadaljnje izvajanje stanovanjske reforme. Zatem je občinski odbor SZDL Zagorje sklical sestanek vseh direktorjev, predsednikov delavskih svetov in računovodij in jih obvestil o napotkih plenarnega zasedanja ObO SZDL.

Da bi bralce Zasavskega tednika seznanili s problemi stanovanjske izgradnje in z načrti v zvezi s tem, smo obiskali predsednika sveta za stanovanjske zadeve pri ObLO Zagorje in direktorja Gradbenega podjetja Zagorje, tovariša Julija Piliha. V razgovoru nam je povedal marsikaj zanimivega, kar bo — kot upamo — zanimalo tudi širšo javnost.

POTREBA PO STANOVANJH JE VELIKA

Z uvedbo ekonomskih najemnin za stanovanja in spremembe sistema financiranja stanovanjske izgradnje — je poudaril tovariš Pilih — je bila pred vse postavljena naloga, da se problem pomanjkanja stanovanj reši kar najsmotrnejše, in to na ta način, da združimo čimveč sredstev za novogradnjo. Znano je, da je v Zagorju še

SISTEM DELITVE OSEBNIH DOHODKOV V TOVARNI USNJA IN KRZNA

Na zadnji seji zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora v Litiji so govorili o poročilu posebne komisije, ki je pregledala sistem delitve osebnih dohodkov v Tovarni usnja in krzna v Smartnem pri Litiji.

Komisija je ugotovila, da je bil dosežen v primerjavi z lanskim letom precejšen uspeh v delitvi osebnih dohodkov. Tovarna je razdeljena na 7 ekonomskih enot. Vsaka ekonomska enota ima pravico do dela čistega dohodka na osnovi doseženega uspeha proizvodnje. V vsaki ekonomski enoti imajo tudi organe samoupravljanja v obliki zbora proizvajalcev, ki po lastni presoji določa osebne dohodke zaposlenih.

Kljub temu je za treba sistem delitve dohodka še izpopolniti. Nekaj delovnih mest v posameznih oddelkih še nimajo normiranih. Postavitev norm in razdelitev osebnih dohodkov sta najbolje urejena v obratu spodnjega usnja.

Seja Izvršnega odbora Zveznega odbora SZDL Osnovno načelo: sistem delitve dohodka po delu

Prejšnji četrtek je bila v Beogradu pod predsedstvom Aleksandra Rankovića razširjena seja izvršnega odbora Zveznega odbora SZDL Jugoslavije. Na njej so obravnavali vprašanja nadaljnjega razvoja gospodarskega sistema in družbenih odnosov in v tej zvezi tudi politične naloge Socialistične zveze. Izvršni odbor je razpravljal še o pripravah na proslavo 1. maja, sprejel je proračun Zveznega odbora SZDL Jugoslavije — sklep o višini članarine v SZDLJ ter sklep o sklicu plenarne seje Zveznega odbora SZDL — ki bo 20. marca.

O nadaljnjem razvoju gospodarskega sistema je poročal Miljalko Todorović. Izvršni odbor Zveznega odbora SZDL Jugoslavije je odobril referat in sprejel med drugimi tudi naslednje sklepe:

● spremembe v sistemu razdelitve dohodka gospodarskih organizacij, v sistemu in politiki cen, v kreditnem in bančnem sistemu, kakor tudi drugi ukrepi, nanašajoči se na spremembe in nadaljnji razvoj našega družbenega in gospodarskega sistema so v skladu z gospodarsko politiko, ki jo je začel V. kongres SZDLJ v referatu tovariša Josina Broza-Tita in ki je prišla do izraza v novem petletnem planu;

precejšnje pomanjkanje stanovanj, saj je trenutno okoli 700 prosiincev za stanovanje; ob popisu stanovanj je bilo pa ugotovljeno, da je blizu 200 takih stanovanj, ki niso več primerna v ta namen.

Ce primerjamo sedanji tempo stanovanjske izgradnje v Zagorju (100 stanovanj na leto), bi tem potrebam lahko zadostili v devetih letih, ne da bi upoštevali nove prosiilce za stanovanja. Perspektivni načrt pa predvideva, da bi v prihodnjih petih letih (v razdobju 1961 do 1965) zgradili letno po 200 stanovanj, to pa na ta način, da sodelujejo pri zbiranju sredstev za stanovanjsko izgradnjo gospodarske organizacije, zavodi in ustanove, prosiilci za stanovanja ter sklad za zidanje stanovanjskih hiš pri ObLO Zagorje.

POGOJ PRI NAPLAČILU ZA STANOVANJA: povedati prosiilcu, koliko bo stalo stanovanje, kakšno stanovanje bo dobil ter kje in do kdaj

Ena izmed oblik za hitrejšo stanovanjsko izgradnjo v zagorski občini je gotovo naplačilo za stanovanja. Zato bo treba v gospodarskih organizacijah in drugod seznaniti zaposlene z novim sistemom stanovanjske izgradnje — z naplačili. Hkrati bo treba vsakemu takemu prosiilcu za stanovanje povedati, kakšno bo stanovanje, koliko bo stalo, kje bo zgrajeno in do kdaj.

Delovski svet STT potrdil investicijski program

Z naplačili za stanovanja bo mogoče tudi v Zagorju precej povečati tempo stanovanjske izgradnje. Seveda bo pa treba za to organizirati stalno službo varčevanja, tako v gospodarskih organizacijah ali pa pri Komunalni banki.

NOVI SISTEMI GRADNJE BODO LAHKO POCENILI IZGRADNJO STANOVANJ

V zadnjem času tudi precej govorijo o cenah novozgrajenih stanovanj. Dejstvo je, da so cene gradbenim storitvam višale iz leta v leto.

Pomembno vlogo pri znižanju cen stanovanj ima sodelovanje investitorjev in izvajalcev.

Ker mora vsak, ki se vseli v novo stanovanje (od 1. januarja 1960) plačati stanarino, ki je odvisna od višine gradbenih stroškov (od vrednosti stanovanja), bo ta okoliščina nekje postavila nosilce stanovanjske pravice v neenak položaj, in to zaradi že omenjenega višanja cen gradbenih stroškov. V Zagorju tega problema ni, saj bo najemnina v novih stanovanjih enaka najemnini, določeni s točko-vanjem ali pa celo nižja.

K temu je pripomogel skorajda polmontažni sistem gradnje stanovanjskih objektov. Po 1. januarju 1960 je Gradbeno podjetje Zagorje zgradilo dva stanovanjska bloka. Enega je dogradilo za 1.700.000 din ceneje, kakor je znašala predra-

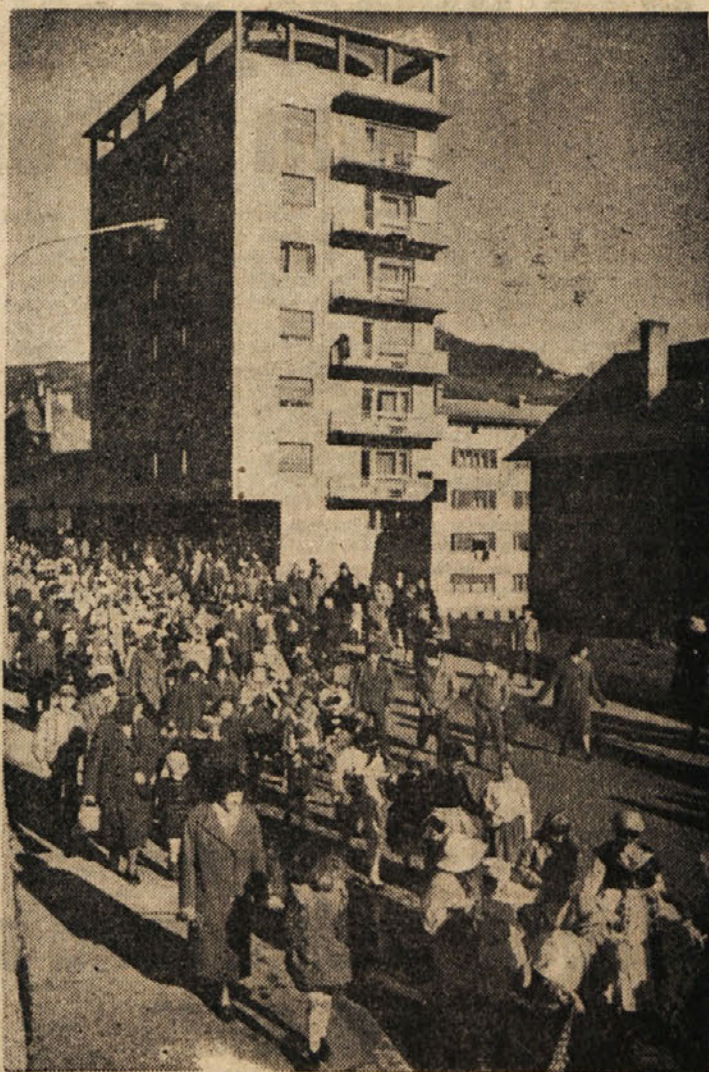
čunska vsota. Drugi blok (dograjen v januarju 1961) je pa za 2 milijona din presegel proračunsko vrednost (iz leta 1957).

KAKO REŠUJE GRADBENO PODJETJE ZAGORJE STANOVANJSKE PROBLEME ZAPOSLENIH

Gradbeno podjetje Zagorje je začelo lani graditi stanovanjski blok. Ko smo objavili razpis za vložitev prošnje za dodelitev stanovanj, je bilo prosiilcev za stanovanje znatno več, kakor bo pa stanovanj. Zato smo sklicali sestanek z zainteresiranimi in se pogovorili o tem, koliko bo vsak sam prispeval za stanovanje.

Štirje člani delovnega kolektiva bodo že letos začeli z gradnjo vrstnih hiš. Gradbeno podjetje bo pomagalo tem članom kolektiva, 25 odstotkov potrebnih sredstev bo moral prispevati vsak sam, 25% sredstev bo prispevalo gradbeno podjetje, za 50% potrebnih sredstev bodo pa zaprosili reflektanti iz sklada za zidanje stanovanjskih hiš pri ObLO Zagorje.

V načrtu pa imamo, da bodo prosiilci za stanovanja v prihodnje vlagali prispevke v obrokih. Ko bo pa tak interes za stanovanje vložil določen znesek za naplačilo, mu bo del sredstev dalo tudi gradbeno podjetje — je zaključil tovariš Pilih.



Pustni sprevod trboveljske mladeži

Delovski svet STT potrdil investicijski program

Poudarek na izgradnji kompletnih rudarskih objektov

Vse večje potrebe po mehanizaciji rudnikov Jugoslavije so narekovale Strojno tovarno v Trbovljah, da je pri sestavljanju svojega investicijskega programa dala poudarek predvsem specializaciji tovarne na proizvodnjo rudarske opreme za potrebe rudnikov FLRJ.

Proizvodni program STT je zasnovan na tradiciji kraja Trbovlje in na potencialni usmerjenosti prebivalstva k rudarstvu. Vprašanje izkušnosti kadra na področju rudarjenja in rudarske mehanizacije v revirju ni problem. Trbovlje imajo glede na ostale rudnike v Sloveniji in tudi zaradi obsega rudarske proizvodnje ter glede na glavne dobavitelje materiala pogoje za izdelavo teh predmetov in naprav: vseh naprav in strojev na horizontalni in vertikalni transport v jami in na po-

vršini, jamskega jeklenega poporčaja, odkopnih in nakladalnih strojev kakor tudi naprav za oplemenjenje rud in drugega.

Strojna tovarna v Trbovljah je danes edini pomembni proizvajalec rudarske opreme in rudarskih strojev v FLRJ ter edini proizvajalec, ki usmerja svojo proizvodnjo na specializacijo, namreč da izvaja izgradnjo kompletnih rudarskih objektov — to pa od montažnih in konstrukcijskih študij, projektiranja in konstruiranja ter do izdelave rudarske opreme in njene vgraditve na kraju in izročitve izdelanih naprav v redni obrat.

Dosedanje proizvodne kapacitete STT znašajo letno 4360 ton v vrednosti 2 milijard 592 milijonov din. To pa ne krije niti minimalnih potreb jugoslovanskih rudnikov, zato morajo le-ti pretežno del svoje mehanizacije uvažati z deviz-

nimi sredstvi iz tujine. Sedanji uvoz rudarske mehanizacije, ki je v proizvodnem programu STT, se ceni letno na preko 10 milijonov dolarjev — perspektivni razvoj rudarstva v FLRJ pa razen povečanja njegove proizvodnje terja hkrati tudi večjo mehanizacijo rudnikov, in to na samem odkopu kakor tudi odvažanju — transportu rud in premoga.

Da se zmanjša v državi dosedanja uvoz rudarskih oprem in da sami krijemo perspektivne potrebe po teh napravah in po mehanizaciji rudnikov, je delavski svet Strojne tovarne v Trbovljah sklenil povečati proizvodne kapacitete svoje tovarne tako, da dopolni svoj strojni park v že obstoječih tovarniških prostorih in s tem poveča proizvodnjo na 6225 ton letno.

Ta naloga se v tovarni že izvršuje in bodo dela skoncana do konca leta 1961. Finančna sredstva za realizacijo te naloge — ki je I. faza predvidene rekonstrukcije tovarne — so zagotovljena in niso vključena v omenjen perspektivni program. Do leta 1965 pa predvideva program STT II. faze rekonstrukcije njenih proizvodnih naprav ter povečanje kapacitete tovarne na 10.029 ton letno. Program rekonstrukcije tovarne (III. faza) do leta 1970 pa predvideva povečanje proizvodnih zmogljivosti na 15.665 ton rudarske opreme.

Za realizacijo investicijskega programa STT, to je II. in III. faze rekonstrukcije tovarne, so pa potrebna nova finančna sredstva v devizah v znesku 1.702.816 dolarjev (za drugo fazo do leta 1965 1.285.423 dolarjev, za tretjo fazo do leta 1960 pa 417.393 dolarjev).

Za finansiranje naložbe so predvidena posojila iz družbenih investicijskih skladov politično-teritorialnih enot. Posojilo bi se odplačalo v 15 letih s 3-odstotnim obrestovanjem. Potreben reprodukcijski material, električna energija in kadri so na razpolago, prav tako je zagotovljen tudi odjem izdelkov.

Proizvodni program Strojne tovarne v Trbovljah rešuje dokončno izgradnjo svoje tovarne. Izgradnja njenih objektov je pogojena s primernim zemljiščem za izgradnjo potrebnih objektov ter z izkušenim srednje in visokostrokovnim kadrom na področju rudarske mehanizacije, ki jamči za kvaliteto tovarniških izdelkov. Nadalje s primernim izborom kapacitet in asortimentov proizvodnje ter končno z več ali manj zagotovljeno prodajo izdelkov na domačem trgu in možnostjo izvoza teh izdelkov v druge države.

Izvedba proizvodnega programa STT v navedenem času je važna za jugoslovansko gospodarstvo, saj je pričakovati v bližnjih letih močno povečanje rudarske proizvodnje in se v ta namen vlagajo ogromna finančna sredstva — ni pa še na razpolago ustreznih kapacitet za proizvodnjo rudarske mehanizacije. Če ne bi vzporedno z vlaganjem sredstev za odpiranje novih rudnikov in za njihovo povečanje skrbeli za izgradnjo potrebnih kapacitet za izdelavo nujno potrebne rudarske mehanizacije, bi morali še tako velik uvoz rudarskih strojev in oprem še povečati, za kar so potrebne drage devize.

Rekonstrukcija STT je torej utemeljena v ekonomskem pogledu, predvsem še, ker pri nespremenjenih pogojih nakupa materiala in prodaje napravljene izdelkov močno povečuje rentabilnost podjetja. To ustvarja tudi možnosti zniževanja prodajnih cen izdelkov in daje investitorju priložnost, da z njimi konkurenčno nastopa na zunanjih tržiščih ter s tem ob zmanjšanju dosedanjega uvoza omogoča večji dotok deviznih sredstev za druge namene.

Delavski svet Strojne tovarne v Trbovljah sodi, da je naložba finančnih sredstev tehnično in ekonomsko upravičena in tudi družbeno utemeljena in da bo s pravočasno rešitvijo tega vprašanja ter z zagotovitvijo možno investicijski program v celoti do leta 1970 izvršiti.

Kako se v Zasavju pripravljajo na jugoslovanske pionirske igre

Iz vseh štirih zasavskih občin smo prejeli dopise naših sodelavcev, v katerih nam poročajo o pripravah na Jugoslovanske pionirske igre. V tej številki bomo objavili samo okvirne programe prireditev, v eni od prihodnjih številk vas bomo pa seznanili s podrobnejšimi programi Jugoslovanskih pionirskih iger v zasavskih občinah: Litiji, Zagorju ob Savi, Trbovljah in Hrastniku.

LITJA
Na področju občinskega ljudskega odbora Litija so že začeli s pripravami za Jugoslovanske pionirske igre »Moj kraj večeraj, danes in jutri«. Sklenili so, da bodo zbrali potrebno gradivo in izdali Kroniko, v kateri bodo zajeti vsi

kraji v litijski občini. Kroniko bodo izdali v treh delih. Računajo, da bo prvi del Kronike »Moj kraj večeraj« napisan najkasneje do 27. aprila.

Domenjeno je še, da bodo v merilu občine organizirali medšolska tekmovanja v šahu, streljanju in lahki atletiki. Sleer bodo pa preostali del programa Jugoslovanskih pionirskih iger (pohode, prireditve in podobno) izdelali pionirski odredi na posameznih šolah sami.

ZAGORJE OB SAVI

V Zagorju ob Savi je odbor za organizacijo občinskih pionirskih iger, ki ga vodi član izvršnega odbora občinskega odbora SZDL, tov. France Klun, izdelal okvirni program praznovanja. Tako bo v Zagorju občinska revija pionirskih pevskih zborov, enotedenske prireditve za Praznik mladosti, izlet pionirjev in mladincev na Cebline, likovna razstava v Delavskem domu in še več drugih prireditev.

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL je pa razpisal nagrade v višini 100.000 din za najboljše spise na temo »Moj kraj večeraj, danes in jutri«.

TRBOVLJE

V Trbovljah so se sešli člani odbora za izvedbo Jugoslovanskih pionirskih iger »Moj kraj večeraj, danes in jutri«. Izdelali so podoben načrt, v katerem so zajeli vse važnejše datume v krajevem merilu, niso pa pozabili tudi ostalih važnejših spominskih dni.

Načrt je sestavljen tako, da posveča največ pozornosti domačemu kraju, zlasti še njegovi zgodovini iz NOV.

Mladina bo priredila skupno razstavo otroških izdelkov, revijo pionirskih pevskih zborov, telesnovzgojne prireditve in drugo.

Da bi mladi svet kar najbolj spoznal svoj domači kraj, bodo

pripravili nekaj diafilmov z dogodki iz razvoja Trbovelj. Te filme bodo predvajali po vseh šolah.

Posebna komisija bo pa poskrbela, da bo trboveljska mladina navezala stike s pionirji iz drugih bratskih republik.

HRASTNIK

Tudi v Hrastniku so že sestavili načrt prireditev za Jugoslovanske pionirske igre. Tako bo v Hrastniku občinski festival pionirskih pevskih zborov. Organizirali bodo tri prireditve »Kaj veš, kaj znaš?«. Prva, s temo »Moj kraj večeraj«, bo 27. aprila v Zidnem mostu; druga, s temo »Moj kraj danes«, bo 10. septembra v Radečah in tretja, s temo »Moj kraj jutri«, bo 29. novembra v Hrastniku.

Ob krajevnem prazniku v Radečah bo festival pionirskih dramskih družin. Posebna žirija bo ocenila najboljše in jih nagradila. Na področju hrastniške občine bodo organizirali tudi pionirski atletski mnogoboj, pionirski nogometni turnir, šahovska in namiznoteniška tekmovanja in 25.6. v Hrastniku telovadno akademijo pionirskih vrst.

Ob zaključku šolskega leta bodo priredili vsi odredi razstavo izdelkov. Komisija bo ocenila vse razstavljene izdelke, jih zbrala in jih skupaj z najboljšimi spisi na temo »Moj kraj večeraj, danes in jutri« uredila v posebno razstavo, ki bo obiskala vse šole na področju občine.

SE 636 NOVIH SMETNJAKOV

Komunala Trbovlje je doslej namestila po Trbovljah 800 smetnjakov. Potrebovali bi pa še 636 smetnjakov, da bi jih namestili povsod tam, kjer bi bilo to potrebno. Zato je Komunalna zgradila za posojilo iz obč. investicijskega sklada v znesku 3.531.000 din za nakup smetnjakov.

ZAKLJUČNI RAČUN ZASAVSKEGA TEDNIKA ZA LETO 1960

AKTIVA	din	v 000 din	PASIVA	din	v 000 din
I. Osnovna sredstva: nabavna vrednost odpiši	1.018.940	495.327	I. Sklad osn. sredstev		495.327
	523.613		II. Obveznosti: neporavnani računi predplačilo naročnine predplačilo oglasov	224.895	19.522
II. Obratna sredstva: sredstva na žiro računu dolžniki za naročnino dolžniki za oglase ostale terjatve	874.944		III. Sklad obratnih sredstev	121.541	365.958
	94.990				1.229.154
	615.178				
	10.000	1.595.112			
SKUPAJ		2.090.439	SKUPAJ		2.090.439

V letu 1960 je izšlo 52 števil v nakladi 357.500 izvodov ali 7150 izvodov na številko, kar pomeni 9,64-odstotno znižanje v primerjavi z letom 1959.

Od doseženih dohodkov odpade na: Z izdajanjem lista so nastali naslednji stroški:

	din	vseh dohodkov		din	vseh stroškov
naročnino	3.108.532	24,97	osebni izdatki	2.095.320	15,70
oglasje	6.387.946	51,31	materijski izdatki	10.192.727	76,37
dotacije	2.951.000	23,72	ostali izdatki	1.057.748	7,93

Višek izdatkov nad dohodki znaša 896.317 din; krit se je iz pribitka poslovanja prejšnjih let.

Honorarni knjigovodja: Robert Plavšak Predsednik izdajateljskega sveta: Slavko Borštnar Odgovorni urednik: Stane Suštar

Več pristojnosti in več sredstev krajevnim odborom

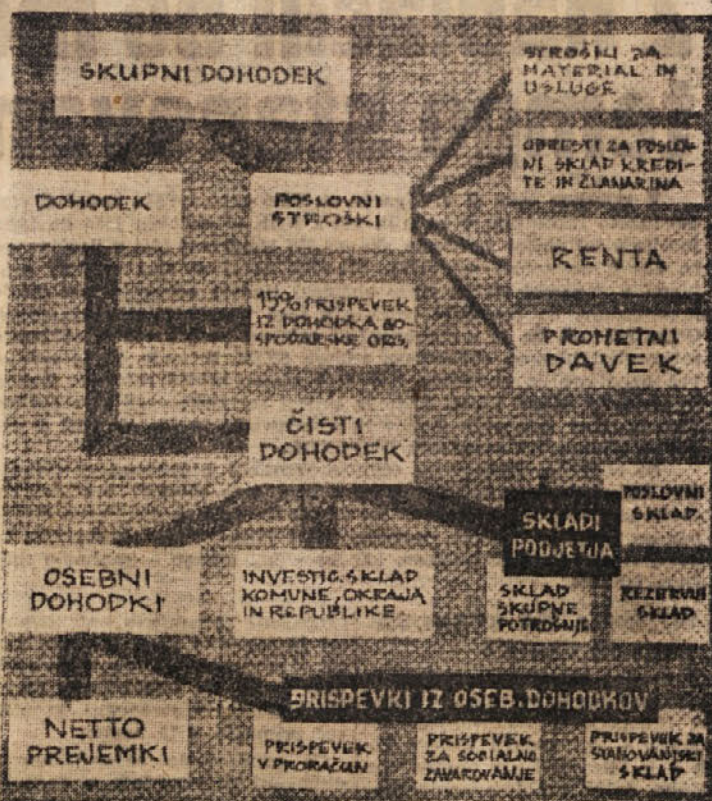
Analiza dela krajevnih odborov v hrastniški občini, ki jo je pripravila komisija za družbeno upravljanje obč. odbora SZDL, je pokazala, da so krajevni odbori več ali manj uveljavili in opravili svoj obstoj. Večina krajevnih odborov zadovoljivo opravlja zadeve, ki so bile prenešene v njihovo pristojnost, niso pa še začeli razvijati dejavnosti, ki jim jih daje zakon o stanovanjskih skupnostih. V preteklem letu so nekateri krajevni odbori že prešli iz ozkih okvirjev razprav o cestah in vodovodu v široko razpravo različnih vprašanj, ki se pojavljajo na področju posamezne krajevnosti. Tako so začeli reševati posamezne probleme, ki jih družine ali državljani ne zmorejo sami, komuna je pa od njih odmaknjena. Iz dnevnih redov se krajevnih odborov, ki so vse bolj pogostejši, saj je imel krajevni odbor Čeče v letu 1969 9 sej, ostali pa po 7, 6, 5 in le en krajevni odbor samo tri seje, je razvidno, da se je vloga krajevnih odborov po V. kongresu SZDL bistveno spre-

nila in postajajo vse bolj organi krajevnih samouprav. Vedno večja vloga krajevnih odborov zahteva kadrovske udržitve, saj s sedanjim sestavom ne moremo biti zadovoljni. V 14 krajevnih odborih je 91 članov ali povprečno 6 odbornikov na en krajevni odbor. Povprečna starost odbornikov je 47 let, nekateri odborovi celo 58 let (Jelovo) in samo v dveh krajevnih odborih izpod 40 let. Tudi dejstvo, da je v vseh krajevnih odborih samo 5 žensk in nobenega mladca, narekuje čimprejšnjo kadrovske spremembe — zato je komisija za družbeno upravljanje predlagala, da se že na prvih zborih volivcev izvolijo novi krajevni odbori, čeprav s tem mandatna doba še ni potekla. Prav tako se predvideva povečanje števila članov krajevnih odborov od sedanjih 5 ali 7 na 10 do 15 članov, kar bo v skladu tudi s številom članov sveta stanovanske skupnosti, ki ni nikjer nižje od 15 članov. Iz analize je nadalje razvidno, da so posamezni krajevni odbori

(Zebnik, Dol, Turje, Vrbove) mimo sredstev, ki so bila v proračunu zagotovljena, znali zainteresirati tudi prebivalce, da so s prostovoljnimi delom in materialnimi prispevki ta sredstva znatno povečali in s tem pomagali pri reševanju različnih komunalnih problemov. Ker so dosedanja finančna sredstva za potrebe krajevnih odborov bila le minimalna, bo treba že letos zagotoviti znatno večja sredstva. Pripravljenost državljanov za sodelovanje je velika, kar je razvidno tudi iz petletnih perspektivnih planov posameznih krajevnih skupnosti, kjer je v njih predvidena sodelovanja do 80 %. S sprejemom perspektivnih planov, ki so jih krajevni odbori pripravili skupno z odbori krajevnih organizacij SZDL in so bili predmet razprav na zborih volivcev, imajo krajevni odbori jasno perspektivo za delo v naslednjih petih letih. V razgovoru s predstavniki krajevnih odborov in odborov SZDL smo lahko ugotovili, da je treba na krajevne odbore prenesti večje pristojnosti v zvezi z dodelitvijo

socialnih podpor in da želijo sodelovati pri uporabi sredstev iz gospodarskega sklada. Večina krajevnih odborov želi vse pristojnosti v zvezi z vzdrževanjem in popravili vseh komunalnih naprav na svojem območju, vključno plačevanje cestarjev. Naloge, ki stojijo pred krajevnimi odbori, pa bodo zmogli opravljati le tedaj, če bodo za to imeli na razpolago tudi potrebne prostore, ki so lahko skupno s krajevnimi organizacijami SZDL. — Od vseh 14 krajevnih odborov ima le delno urejene prostore pet KO, zato je v petletnih perspektivnih planih med najvažnejšimi nalogami ureditev prostorov (po potrebi tudi gradnja domov) za nemoteno delo krajevnih odborov in ostalih družbeno političnih organizacij na terenu. Občinski odbor socialistične zveze bo na eni izmed prihodnjih plenarnih razpravjal o delu krajevnih odborov v občini Hrastnik in dal konkretna napotila za nadaljnji razvoj in delo krajevnih skupnosti v naslednjem obdobju. Zlasti bo poudarjena vloga zborov volivcev, ki se jih morajo krajevni odbori bolj posluževati in jih večkrat na lastno iniciativno sklicati. Primeri, da od vseh KO, razen Turja, ni bil v lanskem letu sklican na pobudo krajevnega odbora noben zbor volivcev, niso razveseljivi, ker so na vsakem krajevnem območju razna vprašanja, ki naj bi jih zbori volivcev obravnavali. —ak

Nova delitev dohodka



Nasha skica kaže delitev dohodka med podjetjem, komuno, republiko in federacijo po predlogu novih zakonov. Iz skupnega dohodka gospodarska organizacija najprej poravnava poslovne stroške. Sem sodijo stroški za material in usluge, obresti na poslovni sklad, krediti in članarine ter renta in prometni davek, ki ju plačujejo določena podjetja. Preostala sredstva pomenijo dohodek gospodarske organizacije. Iz tega se izdaja po stalni proporcionalni stopnji 15 odstotkov prispevek iz dohodka. To je v celoti dohodek federacije. Ostanek predstavlja čisti dohodek gospodarske organizacije, ki ga delavski svet svobodno razporeja na osebne dohodke in sklade.

Gospodarske organizacije naj bi imele tri sklade: poslovni sklad, sklad skupne potrošnje in rezervni sklad. Od sredstev za poslovni sklad in sklad skupne potrošnje gospodarska organizacija daje do 23 odstotkov za investicijske sklade komune, okraja in republike. Iz čista čistega dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke, se najprej izdaja 15 odstotkov za proračun (sem je vračunan tudi prispevek družbenim skladom za šolstvo), 24 odstotkov prispevka za socialno zavarovanje in 4 odstotke kot prispevek za stanovanski sklad. Po odbitku tega se razdeljujejo neto osebni dohodki med delavce in uslužbence.

Slavčki sodijo med slovensko zborovsko elito

Jubilejna prireditev je navadno izjemna prilika za naštevane v nekem obdobju doseženih uspehov, statističnih podatkov, prebrodenih težav in bodočih problemov. Koncert v proslavo 10-letnice mešanega pevskega zbora »Slavček« (4. februarja, dirigent Jože Skrinar) ni izšel iz tega smisla, vendar je bila že tematika njegovega programa takšna, da je poslušalcu vse to povedala v mnogo bolj poetični obliki. Dvodelni spored, ki je obsegal v prvem delu pesmi prvega »Slavčkovega« koncerta in v drugem delu na novo nastudirane izvedbe, je sam po sebi dovolj zgovorna priča umetniškega in programskega napredka zbora.

Kot zelo pomembno ocenjujem dejstvo, da je »Slavček« eden prvih slovenskih amaterskih zborov, ki je prekinil s tradicionalnim obravnavanjem koncertnega programa in je v svoj spored sprejel skladbe skoraj vseh stilnih obdobj in izvorov. Tak program je v razvojemnem smislu napreden in nakazuje široke možnosti pri izbiri nadaljnjih koncertnih sporedov. Ta raznolikost in prožnost sta obenem osnovni pogoji za uspešno glasbeno vzgojo tako pevcev kot občinstva, kar je naloga, katere dosledno izpolnjevanje smemo in moramo od zbora zahtevati. Glede umetniške izvedbe je bil prvi del koncerta v nekem smislu prevladujoč, kar je razumljivo spričo dejstva, da je obsegal dela, ki so po tematiki in izvoru pevcev in dirigenta zelo blizu. Očitno je tudi dejstvo, da je bila intonanca v prvem delu sigurnejša, sicer pa po tej plati skoraj nimamo kaj očitati. V drugem delu se je zbor praktično prvič lotil tudi tujih narodnih pesmi in pri tem so seveda kljub vsej prizadevnosti nujni manjši spodrsjaji. Morda je njihov glavni vzrok dejstvo, da ravno najboljše pesmi — črnske duhovne — niso bile zapete v

originalnem jeziku. Priznam, da ta zahteva morda presega amaterske zmognosti zbora, vendar je res, da ravno originalni tekst narodne pesmi izvajalcu največkrat nezmožnost narekuje najpriljubljenejšo artikulacijo, fraziranje in dinamiko. Pri tem je zlasti karakteristično dejstvo, da je neoriginalna artikulacija dirigenta zapeljala v mestoma preveč sentimentalno in agogično enolično interpretacijo (Vse barke plovejo!) in to ravno pri pesmih, katerih največji čar je v dinamičnih in agogičnih kontrastih. Morda je najboljši dokaz za mojo trditve izvedba španske in obeh portugalskih narodnih pesmi, ki so bile odlično izvedene in so s originalnim tekstom obdržale tudi svoj pravi značaj.

V ostalem pa je zbor pokazal visoko kvaliteto. Širok register dinamičnih stopenj, čista intonacija in — zlasti pomembna — razumljiva artikulacija so brez dvoma rezultat večletnega trdega in doslednega pevskega dela, ki s temi svojimi rezultati nedvomno uvršča »Slavčekov« pevski kolektiv med slovensko zborovsko elito. Kar pa me je pri zboru najprej presenetilo, je njegova izredna pevka in umetniška disciplina, lastnost, ki jo celo pri profesionalnih ansamblih malokdaj srečamo. Ne samo zelo dobri solistom — prav vsakemu izmed pevcev je videti, da poje z neko notranjo napetostjo in prizadeto, ki dirigentu omogoča, da lahko idealno prenaša svoje muzikalne zahteve na zbor.

Vsa ta dejstva so gotovo rezultat zavestnega in doslednega prizadevanja dirigenta in zbora, kar je toliko pomembnejše, če pomislimo, da je več pevcev časovno različno zaposlenih, kar povzroča precejšnje težave pri organizaciji kontinuirnega dela. Njihovi umetniški dosežki so zato toliko tehtnejši in njihova pevka zavest vsega spoštovanja vredna. Brez dvoma je ta resni odnos do umetniškega dela najboljše poročilo za nadaljnje »Slavčkove« uspehe, ki jih z optimizmom pričakujemo. Marko Čibej

V JEVNICAH SO IGRALI

Ko so nedavno soboto nastopili v Jevnicah člani KUD v igro »Detektiv Megla«, se je zbralo v dvorani ljudi, kot že dolgo ne. Vsi so bili prav zadovoljni s to komedijo. Med igralci je nastopilo precej mladine, nekateri tudi prvič. Prejšnjo soboto so igralci gostovali v Kresnicah, nastopili pa bodo še v nekaterih okoliških krajih. M. V.

Stanovanjska izgradnja v trboveljski občini v naslednjih petih letih

Združili bodo vsa razpoložljiva sredstva

Osnutek petletnega perspektivnega načrta gospodarskega in družbenega razvoja trboveljske občine predvideva, da bo v obdobju od leta 1961 do leta 1965 zgrajenih 1000 novih stanovanj.

Trenutno je v Trbovljah skupno 5253 stanovanj, od tega 526 samostojnih stanovanj, 22 garsonjer, 2731 enosobnih stanovanj, 1414 dvosobnih stanovanj, 430 trosobnih stanovanj ter 140 štiri in večsobnih stanovanj. Velja pa pripomniti, da je precej teh stanovanj starih, saj je bilo od leta 1945 naprej zgrajeno le 1486 stanovanjskih enot.

Potreb po novih stanovanjih je precej. Tako bi morali samo zaradi prirastka prebivalstva zgraditi do leta 1965 392 stanovanj, zaradi pomanjkanja stanovanj v tem razdobju 200 stanovanj in za nadomestitev obstoječega stanovanjskega sklada 270 stanovanj, itd.

V tem obdobju bi znala razpoložljiva sredstva za stanovanjsko izgradnjo 1.025.083.000 dinarjev (od tega iz rednega dotoka sredstev za stanovanjsko izgradnjo 871.949.000 din). Za graditev po-

slovnih prostorov bo na razpolago 12.440.000 din, 1.012.643.000 din pa za stanovanjsko izgradnjo. Pri tem računajo, da bodo do konca l. 1965 zbrali z naplačili in na račun dotacij ter posejili 43.144.000 din.

Občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš v Trbovljah je razpisal v gospodarskih organizacijah anketi o potrebah po stanovanjih za namenom, da gospodarske organizacije predvidijo potrebo po stanovanjih za člane kolektiva in hkrati tudi prikažejo, koliko sredstev bodo namenile za stanovanjsko izgradnjo. Po izvršeni anketi bo mogoče šele točneje razpravljati o dejanskih potrebah po stanovanjih. Vzporedno s tem bo pa mogoče tudi zagotoviti, da se bo nadaljnja stanovanjska izgradnja razvijala v okviru urbanističnega načrta.

Razumljivo je, da bodo potrebe večje od možnosti. Zato bo treba poiskati prav vse načine, kako priti do dodatnih sredstev, hkrati s tem pa razmišljati o možnostih za povenitev stanovanjske izgradnje in o njenem pospešenem tempu. Omenimo naj, da so v Trbovljah dobili doslej le malo sredstev na račun naplačil. Naplačila za stanovanja v znesku 100.000 din je uvedel le Rudnik rjavega premoga Trbovlje-Hrastnik, medtem ko ostali investitorji tega še niso storili. V prihodnje bodo pa prišli do stanovanj le tisti, ki bodo naplačali stanovanje. Kazno je, da je pomembna tudi odločitev, da se bo stanovanjska izgradnja v Trbovljah razvijala v prihodnje preko občinskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš in da se bodo združila tudi vsa razpoložljiva sredstva za stanovanjsko izgradnjo. Sicer je upravni odbor občinskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš za letos še dovolil, da investitorji Rudnik Trbovlje-Hrastnik in Cementarna Trbovlje dokončata že začete gradnje stanovanjskih blokov.

Letos zida Rudnik Trbovlje-Hrastnik 60, občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš 60 in Cementarna Trbovlje 24 stanovanj, skupno 144 stanovanj. Ta stanovanja bodo dograjena v letošnjem letu, vseljava pa na pomlad l. 1962. Kot že omenjeno, gradi občinski sklad za zidanje stanovanjskih hiš tri stolpce s po 20 stanovanji. Predvideno je bilo, da bo v vsakem stolpcu tudi pralnica, vendar so se odločili, da bodo uredili pralnico za vse tri bloke skupaj. Na ta način bodo prihranili blizu 9 milijonov dinarjev in pridobili še dve stanovanji. Ker se je pa prigrisalo še nekaj interesentov za stanovanja, bodo v doglednem času začeli graditi še en stolpec z 20 stanovanji. (ma)

V klubu televizor

Prosvetno društvo v Vrbovem si je za lastni sredstvi kupilo televizijski sprejemnik, ki bo služil gostom tamkajšnjega kluba. Pri samih otvoritvi je bilo videti, kako so si vsi želeli televizor.

Klubsko življenje v kraju se bo še bolj razvilo ne samo zaradi televizorja, temveč ker so na programu razna predavanja Delavske univerze iz Hrastnika. Tema prvega predavanja je bila »Prva pomoč živini«. Predaval je tovarš Boris Vahter. Ljudje so bili s predavanjem zelo zadovoljni.

Tudi gledališka sekcija društva je dokaj aktivna. V tej sezoni ima precejšen program. Tako bo 11. in 12. t. m. postavila na oder igro »Dobrodošla, miss Agata«, pozneje pa še »Verigo«.

Na načrtu imajo nadalje več slovesnosti v počastitev 20-letnice vstaje.

Dva tisočaka

Koliko je trboveljska mladina zbrala za male alžirske prijatelje, je znano. Vemo tudi, koliko so zbrale denarja in koliko zavzetosti so pokazale pri tem posameznice šole in mladinski aktivni iz podjetij v trboveljski občini. O tem pišemo posebej.

Prav pa je, da se ustavimo in zamislimo ob prispevku mladinskega aktivna ekonomske srednje šole v Trbovljah.

Na občinskem komiteju Ljudske mladine v Trbovljah smo našli med drugim takole »uradno« zapisano: »ESS 2000 din!« Statistični zapis: Skorajda 250 gojencev, mladincev ekonomske šole je zbralo nič več in nič manj kot dva tisoč dinarjev: vsak torej povprečno le 8 dinarjev. Opravičilo? Ni potrebno! Mislimo, da so mladinci in mla-

dinsko vodstvo na omenjeni šoli tako ali drugače vedeli za akcijo. Razen tega je občinski komitej LMS Trbovlje v posebnem dopisu pozval mladinske aktivne, da se udeležijo akcije za pomoč alžirskim otrokom.

Na ekonomski srednji šoli so zbrali mladinci 2000 din, pionirji osemletke »Ivana Cankarja« 90 tisoč din. Vse to ne gre primerjati kar tudi ne številu učencev. Primerjamo pa lahko čut in zavest trboveljskih in ostalih pionirjev do malih alžirskih prijateljev, ki žive v bedi in vsakodnevem pomanjkanju na vročih afriških tleh ter čut in zavest mladinc in ekonomskih šol. Razlika je prevelika.

Dva tisočaka vsekakor nista v tako humani akciji jugoslovanske mladine v čast mladincem in mladinkam vodstvu na Ekonomski srednji šoli Trbovlje.



Dva predsednika mešanega pevskega zbora »Slavček«. Svobode — Center iz Trbovelj. Prejšnji Franci Vezovišek — in sedanjí Vili Ameršek, si ob jubileju, 10-letnici zbora, prirčno stiskata roke

Tribuna mladih dobro dela

Mladina litjske občine bo pomagala s prostovoljnimi delom pri izpolnitvi nekaterih nalog, ki jih predvideva osnutek petletnega perspektivnega načrta gospodarskega in družbenega razvoja litjske občine. Tako bo mladina pomagala graditi olimpijski plavalni bazen, stadion in še nekatere druge športne objekte. Mladinci pa menijo, da bi lahko pomagali pri urejanju perspektivnega načrta tudi pri nekaterih drugih delih.

Predsednik občinskega komiteja LMS Litija, Janez Vozelj, je v razgovoru nanizal še vrsto problemov in načrtov litjske mladine. Vsekakor je eden od osrednjih vprašanj najti primeren prostor, kjer se bo občinsko mladinsko vodstvo lahko shajalo. Do nedavnega je imel občinski komitej LMS svoje prostore v domu TVD Partizan. Prostori niso bili kurjejni. Zato je pred kratkim predsednik ObO SZDL Stane Volk predlagal, da bi se občinsko mla-

dinsko vodstvo shajalo v prostoru občinskega odbora SZDL. Litjski občinski komitej LMS bo moral letos končno uspeti, da dobi tehničnega sekretarja (večina članov sekretariata ObK LMS Litija je namreč zaposlenih izven Litije) ter moped, da bi lahko pogostje obiskoval okoliške mladinske aktivne.

Mladina iz Litije kaže precejšnjo zanimanje za vse oblike politično-ideološkega izobraževanja in za zgodke v svetu. Zato so ustanovili »Tribuno mladih« in Klub OZN. »Tribuna mladih« je organizirala že tri predavanja. Stanko Lorgar je navdušil litjsko mladino z vtisi z olimpijskih iger v Rimu. — Allan Angota, študent iz Kenije, je govoril o prebujanju se Afrike; za predavanje je bilo med mladino in odraslimi precej zanimanja in so prišli ljudje od blizu in daleč, da bi slišali Allana Angota, enega izmed vodilnih predstavnikov gibanja »Mau Mau«. — Organiziran je bil pa še razgovor z mladimi volivci.

Litjski mladinci mislijo, da bi izdajali svoj časopis. Upajo, da bodo še ta mesec sestavili uredniški odbor in pripravili vse potrebno, da bi glasilo litjske mladine začelo čimprej izhajati. K. L.

Trboveljski planinci so zborovali

Člani Planinskega društva Trbovlje so se prejšnji petek zbrali k letnemu obračunu svoje organizacije. Iz poročil odbornikov smo slišali, da je društvo imelo lani skupno 847 članov, torej nekaj manj kot v letu 1959. Lansko leto je PD Trbovlje doseglo večje uspehe v gospodarskem, propagandnem, mladinskem in organizacijskem delu. Sklepi, ki so jih sprejeli trboveljski planinci za

svoje bodoče delo, pa obetajo, da bo letošnja poslovna doba društva še bolj pisana in bogata. Planinsko društvo si je namreč zadalo nalogo, da bo letošnje leto v surovem dogradilo adaptirani del svoje planinske koče na Mrzlic. Društvo vabi vse svoje članov in prijatelje, da vsak po svojih močeh iz lastnega nabiga pomaga k uresničitvi sprejetih nalog in obveznosti. T. L.

Javna služba pravne pomoči v Zasavju

Dne 7. februarja je bilo v Ljubljani posvetovalno pravniki iz vse Slovenije; sklicalo ga je društvo pravniki LRS v Ljubljani. Na tem posvetovalnem je bilo obravnavano vprašanje javne službe pravne pomoči v Sloveniji nasploh in je bilo ugotovljeno, da ta služba v sedanjih oblikah ne ustreza današnjim potrebam. V zvezi s referatom je bilo mnogo predlogov glede priobdnje organizacije javne službe pravne pomoči. — Končno so bili sprejeti ustrezni sklepi, ki naj bi jih zakonodajni organi upoštevali pri priobdnji ureditvi javne službe pravne pomoči.

Nas zanima, kakšen je v tem pogledu položaj v Zasavju. Nedvomno je vprašanje službe pravne pomoči pereče za Slovenijo kot celoto, še bolj pa je pereče za območje Zasavja, to je za območje občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. Na tem območju posluje Okrajno sodišče v Trbovljah in en sam odvetnik. Razen tega nudi državljano pravno pomoč v upravnih zadevah tudi občinski ljudski odbori po svojih organih in službah pravne pomoči, če so te v katerikoli koli obliki organizirane. Glede na nenehni razvoj družbenih razmerij in pravnih predpisov pri nas javna služba pravne pomoči v sedanjih oblikah ne more zadovoljiti vseh potreb državljanov.

V pogledu dajanja pravne pomoči državljanom vsekakor nosi glavno breme sodišče. To posluje na območju, ki je naseljeno z nad 50.000 prebivalci. Medtem ko pride v Sloveniji povprečno na 12.000 prebivalcev po en odvetnik, pride v Zasavju na vseh 50.000 prebivalcev en sam odvetnik, ki ne more nuditi pravne pomoči državljanom v takem obsegu, da bi to pomenilo bistveno pomoč sodišču. — Po drugi strani pa državljani niso vajeni, da bi se posluževali odvetnikov za zastopanje pred sodiščem in pred upravnimi organi. To je razumljivo, saj pred vojno na tem območju sploh ni bilo nobenega odvetnika, v bivši občini Radeče, ki je bila posebno sodno območje, je pa posloval en sam notar. Na sodišču je zato zelo majhen odstotek zadev, v katerih so državljani zastopani po odvetnikih (v letu 1959 so odvetniki zastopali v pravnih in kazenskih zadevah približno 16,5% državljanov, v nepravdnem postopku pa celo samo 1%).

Prva odvetniška pisarna na območju Okrajnega sodišča v Trbovljah je bila odprta šele konec leta 1957. Do tedaj je bilo sodišče edina ustanova, ki je dejala državljano pravno pomoč. Ljudje so se tega nekako navadili in se še vedno najraje poslužujejo pravne pomoči sodišča. Uradni dnevi na sodišču so še vedno močno obiskani. Na leto išče pravno pomoč pri sodišču nad 6000 državljanov, to je približno vsaki osmi državljan na območju sodišča.

Pravna pomoč, ki jo daje sodišče državljanom, je omejena v glavnem na sestavljanje pogodb in drugih zasebnih listin, na sprejemanje tožb, pritožb in drugih vlog na zapisnik ter na dajanje pravnih nasvetov glede najrazličnejših vprašanj. Pogostokrat se stranke zatekajo na sodišče po pravno pomoč tudi v zadevah socialnega zavarovanja, v invalidskih in pokojninskih ter drugih zadevah, ki ne sodijo neposredno v pristojnost sodišča. Sodišča in ob-

činski ljudski odbori pa v tej obliki ne morejo nuditi strankam dovolj učinkovite in popolne pravne pomoči, ker strank ne morejo zastopati v postopku pred sodiščem ali pred upravnimi organi, tako da stranka v najvažnejšem delu postopka ni zastopana po prava večji osebi. Da se državljani raje poslužujejo pravne pomoči sodišča kakor odvetnika, je nedvomno vzrok tudi to, da je pravna pomoč sodišča brezplačna. Pri tem pride tudi do primerov, da se brezplačna pravna pomoč nudi osebam, ki take pomoči niso potrebne in bi lahko najele plačanega zastopnika.

V naši družbi ureditvi si družba prizadeva, da bi zagotovila državljano uspešno in čim popolnejšo pravno pomoč. Da bi se sodoščje bolj približalo ljudstvu, se pripravljajo reorganizacija sodstva in odvetništva in s tem seveda tudi javne službe pravne pomoči kot celote. V uvedbo novega pravnosodnega sistema naj bi se sodišča razbremenila vseh tistih zadev, ki ne sodijo strogo v pristojnost sodišča, med katere je zlasti šteti službe javne pomoči, nekatere zadeve nepravdnega postopka in zemljiškoknjižna vprašanja.

V priobdnje naj bi dajali pravno pomoč državljanom individualni odvetniki, predvsem pa po občinskih ljudskih odborih organizirane javne službe pravne pomoči. Oblike te službe bodo glede na razmere in potrebe v posameznih občinah vsekakor različne. Med pravniki pa se je že močno izkristaliziralo mnenje, da naj bi bile te službe v priobdnje organizirane v obliki samostojnih zavodov, v katerih bi delali strokovno usposobljeni pravniki. Takim zavodom bi se lahko dale pristojnosti, kakršne so nekoč imeli notari.

Na območju zasavskih občin je čutili veliko potrebo po ustanovitvi ustrezne javne službe pravne pomoči in bo ta problem z reorganizacijo sodstva postal naravnost pereč. Nova komunalna sodišča bodo namreč imela veliko večjo pristojnost v kazenskih in pravnih zadevah, kakor jo imajo danes, verjetno pa bodo pristojna tudi za reševanje gospodarskih sporov in za sojenje gospodarskih prestopkov. — Zaradi tega bodo morala biti razbremenjena nekaterih drugih zadev, kakor je že omenjeno, in bodo te zadeve prešle v pristojnost zavodov, ki se bodo ukvarjali z dajanjem pravne pomoči državljanom. — Tako bo vsa pravna pomoč skoncentrirana izključno pri enem organu in bodo državljani vedeli, kam naj se po tako pomoč obrnejo. Razvoj dogodka torej narekuje občinskimi ljud-

skim odborom, da temu vprašanju že sedaj posvetijo vso pozornost in se lotijo ustreznih priprav za ustanovitve takih zavodov. Glede na kadrovske težave bi bilo za začetek umestno, da bi bil tak zavod ustanovljen najprej v Trbovljah, ker je tam sedež sodišča, posloval pa bi za potrebe vseh treh občin in bi se odnosi med njim in občinami uredili pogodbeno. Tak zavod bi dajal državljanom pravno pomoč proti plačilu, socialno šibkim in v določenih zadevah pa tudi brezplačno.

V tako organizirani javni službi pravne pomoči bi bile podane tudi vse možnosti, da se pravniki specializirajo za posamezna pravna področja in bi bila na ta način državljano zagotovljena kvalitetnejša in usetranska pravna pomoč.

Naj opozorimo še na kritično stanje pravnih kadrov v Zasavju. Na Okrajnem sodišču v Trbovljah je sistemiziranih pet sodniških mest, dejansko je pa sodišče zasedeno s tremi sodniki; Okrajno javno tožilstvo v Trbovljah nima tožilca, ampak opravlja posle tega tožilstva Okrajno javno tožilstvo v Ljubljani; na občinskih ljudskih odborih v Trbovljah, Hrastniku in v Zagorju dela po en pravnik; pravnega referenta imajo tri podjetja in končno je tu še že omenjeni odvetnik. Vsega skupaj je torej na vseh treh občinah samo deset aktivnih pravnikov, od katerih jih je skoraj polovica že upokojenih ali pa bodo kmalu dosegli pogoje za upokoje. — Tudi perspektive za priobdnje niso rožnate. Od leta 1955 do 1960 se je v trboveljski gimnaziji odločilo za študij prava samo šest maturantov. Od teh sta doslej dva diplomirala, dva pa bosta predvideno diplomirala v tem letu. Potrebe po pravnikih so pa dokaj večje. Samo na sodišču so prosta štiri pravniška mesta (dveh sodnikov in dveh pripravnikov), vsaki občinski ljudski odbor bi nedvomno potreboval vsaj po 2 pravnika, prav tako bi tudi vsa večja podjetja in zavodi za socialno zavarovanje potrebovala vsaj po enega pravnika. Pravniške kadre bo torej potrebno dobiti od drugod, kar pa je zopet povezano s problemom stanovanja in bo zato z organiziranjem javne službe pravne pomoči potrebno misliti tudi na večitev stanovanjskega problema za pravnike, ki naj bi delali v tej službi, in za sodnike, katerih število se bo povečalo z reorganizacijo sodstva. — Razmeroma slab materialni položaj pravnikov v državni upravi

in sodstvu je vsekakor zatiralno vplival na razvoj pravnih kadrov. Z uvajanjem novega načina nagajevanja v državni upravi in sodstvu se tudi pravniki odpirajo svetlejši perspektive.

Znana resolucija Zvezne ljudske skupščine o vzgoji strokovnih kadrov je nedvomno predvidevala tudi vzgojo pravnih kadrov. Zato bo v priobdnje naloga občinskih ljudskih odborov in gospodarskih organizacij, da tudi v pogledu vzgoje teh kadrov kaj store, ker si brez njih ne moremo misliti uspešnega razvoja našega pravnega in gospodarskega sistema.

Boris Bekeš

Sola na Plevčakovem hribu v Trbovljah

Naš dopisnik iz Trbovelj piše:

Za boljšo vsebino zborov volivcev

Zbori volivcev imajo pomembno vlogo pri vzbujanju zanimanja državljanov za delo organov družbenega upravljanja v komunih. Zbori volivcev so oblika, v kateri državljani lahko v polni meri uveljavljajo svoje pravice do samouprave. Zbori volivcev so najboljša prilika, da člani organov družbenega upravljanja sami seznanijo volivce z vprašanji svojega področja.

Zbori volivcev v Trbovljah so bili do sedaj prežeti z razpravo o številnih drobni problemih, ki bi jih kazalo prenesti v okvir zborov stanovalcev, najvišje oblike družbenega upravljanja stanovalskih hiš, ali pa v posebne zore v okviru stanovalskih skupnosti. Kazalo bi pa sklicevati tudi zore državljanov v okviru stanovalskih skupnosti, na katerih naj bi državljani podrobneje govorili o zadevah, ki jih najbolj težijo. Uvedba zborov državljanov v okviru stanovalske skupnosti bi vsekakor znatno vplivala na popolnejšo uveljavitev samouprave državljanov na področju komunalnih in socialnih dejavnosti ter zadostitve vsakodnevnih življenjskih potreb ljudi. S sklicevanjem zborov bi pa stanovalske skupnosti v svojem delu dobile še popolnejši odraz samostojnih organov družbene samouprave.

Z rednejšim sklicem zborov stanovalcev, bi pritegnili vse stano-

valce k obravnavi važnejših problemov.

S pristopom k sklicu teh dveh oblik pritegovanja državljanov k samoupravi bi lahko zore volivcev osvobodili drobnih razprav in jih osredotočili na razpravo o temeljnih problemih komun, komunalnih dejavnosti in podobno. Zraven tega bi pa omogočili, da bi zbori volivcev postali res tribuna državljanov, kjer naj bi vsi organi družbene samouprave našega komunalnega sistema seznanjali volivce z vprašanji svojega

področja, njihova odgovornost bi pa dobila popolnejši odraz.

O tem so govorili na zadnji plenarni seji občinskega odbora SZDL v Trbovljah, ko so analizirali pravkar izvedene zore volivcev.

O predlogih naj bi razpravljali tudi v ostalih zasavskih občinah, saj bo mogoče le z izboljšanjem vsebine dela zborov volivcev še nadalje razvijati in izpolnjevati sistem našega družbenega upravljanja.

Tone KUKOVICA

Razširjeno zdravstveno zavarovanje

Zdravstveno zavarovanje kmetijskih zavarovalcev, ki je bilo izvedeno preteklo leto, je v litijski občini zajelo 1416 kmetijskih gospodarstev ozir. nekaj nad 5100 zavarovalcev, ki do tedaj niso imeli nobenih pravic iz tega zavarovanja. S tem zavarovanjem so si kmetijski proizvajalci pridobili pravico do zdravljenja v ambulanti in bolnišnicah proti plačilu od 10 do 30 odstotkov stroškov zdravljenja. Le pri zdravljenju so morali plačati 50 odstotkov izdatkov.

S tem pa vprašanje zavarovanja kmetijskih proizvajalcev ni bilo rešeno, ker tisti, ki so se dalj časa zdravili v bolnišnici, še vedno niso sami zmogli plačati vseh osterbnih stroškov in prevoznih z

reševalnimi avtomobili ter so zato viagali prošnje, da bi jim ObLO odpisal še te stroške. Razen tega kmetje niso imeli pravice do zobozdravstvenih storitev ter zdravljenja ušnih bolezni.

V osnutku, ki je bil vložen na nedavni seji zbora proizvajalcev ObLO Litija, je bilo predlagano, da se tudi za kmetijske proizvajalce uvede popolno zdravstveno zavarovanje in da se te njihove pravice izenačijo s pravicami delavcev in uslužbencev.

Zbor proizvajalcev je osnutek sprejel ker je bil ta predlog v razpravi na vseh zborih volivcev v občini v lanskem novembru in decembru ter so ga volivci soglasno sprejeli.

-a

Prosveta in šolstvo v Zagorju

Svet za prosveto in kulturo pri ObLO Zagorje ob Savi je na zadnji seji občinskega ljudskega odbora izobrnoročal o vzgojno-izobraževalnem in kulturno-prosvetnem delu na področju občine. Iz poročila so vidni prvi rezultati načrtnega dela v šolstvu in na ostalih področjih kulturno-prosvetne dejavnosti.

V občini Zagorje deluje dvanaest osnovnih šol, ki jih obiskuje 2438 učencev. Zaradi vse večjega priloka šolske mladine pa postajajo povečini šolski prostori pretesni, kar je bilo posebno kritično na šoli v Tlini, v Čemšeniku in na

osemetki v Zagorju. Zaradi tega so bila lani v gradnji tri šolska poslopja, namreč v Tlini, Čemšeniku in Zagorju. Solo v Tlini so že izročili lansko jesen svojemu namenu.

Gradnja osemetke v Zagorju je nujna, kajti dosedanje poslopje nikakor ne ustreza več velikemu številu otrok, ki jih je bilo lani 770 v 23 oddelkih. Temeljna dela za gradnjo nove šole v Zagorju so že končana, ostala dela bodo pa nadaljevali, ko bodo zagotovljena potrebna sredstva.

Občinski ljudski odbor je zadnja leta pokazal vse večje razumeva-

nje za vzgojo dobrega učnega kadra ter bo večje štipendiranje tega naraščajoč pokazalo že v kratkem svoje prve rezultate. Na zagorskih šolah je trenutno 72 učnih moči, manjka jih pa na teh šolah še 18. Ureditve zvišanja honorarnih nadur je ugodno vplivala na večjo prizadevnost pri pouku. Občinski ljudski odbor je nadalje s preskrbo družinskih in samskih stanovalcev za učitelje dobro vplival na zmanjšanje fluktuacije tega kadra. V bodoče bo pa treba posvetiti stanovalskemu vprašanju šolnikov še večjo pažnjo, če hočemo, da bo vzgojno osebo ostalo stalno v občini. S tem bi se kajpak izboljšali tudi učni uspehi na šolah.

Prizadevanja na zagorskih osnovnih šolah, da se reformira pouk, so bila zelo obsežna in so bili v zadnjih dveh letih na tem področju doseženi že prav dobri uspehi. Težave na področju reformiranja pouka pa nastajajo, ker manjka ustreznih sodobnih učnih pripomočkov, primernih učilnic, nadalje preveliko število učencev v posameznih razredih, vendar so učni uspehi le zadovoljivi.

V višjih razredih so s šolskim letom 1960/61 uvedli tudi pouk družbenih ved, spolno vzgojo in filmsko vzgojo. Da se bo reformirani pouk na šoli lahko bolj razvijal, bi bilo potrebno vidnejše sodelovanje krajevnih gospodarskih organizacij, namreč da se ne bi le te omejevale le na enkratno dajanje sredstev v ta namen ob raznih prilikah.

Družbenemu upravljanju šol je ljudski odbor posvetil mnogo pozornosti. V bodoče bo pa treba okrepiti in razširiti delo tistih šolskih odborov, ki napačno ali v premajhni meri pojmujejo svoje dolžnosti kot organi družbenega upravljanja. V teh odborih sodeluje 171 ljudi. Udeležba na sejah je bila na splošno zadovoljiva. Opaziti je pa, da člani šolskih odborov premalo skrbijo za povezavo šole z družbo, da ne sodelujejo na zborih volivcev, sejah delavskih in upravnih odborov ter na roditeljskih sestankih pri razpravah o šolskih vprašanjih. Delo šolskih odborov se namreč ne bi smelo omejevati samo na seje, temveč bi bilo treba vključiti v to širše družbene plasti ter nuditi pomoč šolam na vseh ostalih področjih, zlasti v prizadevanju, da se uveljavi reformirani pouk.

Spriču vseh večjih nalog, ki se nalagajo šolstvu zaradi vraščanja šole v družbeno skupnost, uvajanja novega sistema finansiranja

šolstva, bo občinski ljudski odbor skušal še bolj kvalitetno okrepiti šolske odbore, da bodo le-ti kos svoji nalogi.

Razen osnovnih šol delujejo v občini 3 otroški vrtci, ki jih obiskuje 192 otrok, nadalje glasbena šola, na kateri se učenci poučujejo na vseh ljudskih glasbilih. Prav tako deluje v Zagorju industrijska rudarska šola s poukom v rudarstvu, kovinarstvu in elektrotehniki, ki bo kot občinska ustanova v kratkem postala izobraževalni center v kraju.

Pošolsko izobraževanje in napori za razmah izobraževalnega dela med občani nasploh so pokazali posebno pozitivne rezultate z ustanovitvijo Delavske univerze v Zagorju, z večerno osemetko, enim oddelkom večerna srednje ekonomske šole in s pripravo ustanovitve dveh večernih oddelkov srednjih tehniških šol. Pri delu za razširjanje vseh oblik pošolskega izobraževanja naj bi v bodoče sodelovale sindikalne in politične organizacije ter društva tudi na področju idejno-političnega izobraževanja, saj bo naš bodoči družbeno-gospodarski razvoj terjal razgledane proizvajalce in upravljalce.

Kulturno-prosvetna dejavnost zagorske občine se zrcali v 11 prosvetnih ustanovah, vključenih v Svet Svobod in prosvetnih društev. Ta dejavnost naj bi vse bolj krepila in gojila estetsko vzgojo ter v novem kulturnem središču — v zagorskem Delavskem domu vodila takšno repertoarno politiko, ki bo širila splošno kulturno razgledanost vseh občanov in končno vse bolj skrbela za izvenšolsko kulturno izživljanje zagorske mladine.

Sprejeli so program dela

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev v Litiji je na svoji nedavni seji razpravljal o dosedanjem delu ter sprejel program dela za leto. Tako bo izvedel 23. aprila t.l. v Litiji revijo pevskih zborov, na kateri bo sodelovalo 300 do 400 pevcev. Organiziral bo več tečajev, ki ga bosta vodila tovariša Slavko Mihelčič in Pavle Kalan.

V počastitev 20-letnice ljudske vstaje bodo priredili v Litiji nastop športnikov, razstavo likovnih umetnikov-amaterjev in več gledaliških predstav.

-a

VTISI S POTI POSL

Piše
Franc
SLAPNIK

Dovršeno organizirana je pa moskovska podzemeljska železnica «Metro», ki je ena izmed najlepših podzemeljskih železnic na svetu. Nanjo so Rusi silno ponosni. Vsaka postaja te železnice je bogato opremljena s čudovitimi lestenci, kipi, obdana z marmornim in mozaiki. Dnevno prepelje okrog dva milijona ljudi. Vozi s hitrostjo 90 do 100 km na uro, in sicer v presledkih treh minut. Orientacija podzemeljske železnice je silno preprosta. Na vstopni postaji pritiseš na gumb komandne plošče, torej na gumb, ki ti označuje namembno postajo. Tako nato lahko že prebereš navodila o orientaciji. Vozovnica stane 50 kopejk, to je oficijalnih 20 dinarjev, in se lahko voziš cel dan po podzemlju. Lahko prestopaš, le če prekineš vožnjo oziroma če izstopiš, je vozovnica za priobdnjo vožnjo neveljavna.

Moskva pravzaprav ne vzbuja vtisa vele mesta. Po mojem mnenju urbanistično zelo zaostaja za ostalimi evropskimi vele mesti. Njena arhitektura je zelo toga in gladna. Polna je izrazitih kontrastov. Vidiš najučje moderne zgradbe, v neposredni bližini pa

Posebnost in priročnost Moskve je pa vsekakor Kremelj, obdan s Kremelskim zidom, Kremelske kule se pa vzdigujejo visoko iznad te znamenite mestne četrti. Kremelj je sovjetska prestolnica. V njem je vrhovni sovjet, nadalje prezidij in skoraj celotna zvezna vlada. Do leta 1955 je bil nedostopen za široko javnost. V Kremlju je tudi muzej, ki prikazuje velik del ruske zgodovine. Ustanovljen je bil pred 800 leti. Sredi Kremlja stoji velika zgradba, v kateri je Vrhovni sovjet — zvezna skupščina. Dalje od nje pa stoji staba prezidija, v kateri je živel in delal Lenin, Stalin in sedaj Hruščev.

Naši ruski tovariši so nam razkazali vse znamenitosti Kremlja. V muzeju so zbrane vse dragocenosti nekdanjih ruskih carjev in caric. Videli smo vse vrste orožja, obovanega v diamante in zlato, pozlačene kočije in briljante — skratka dragulje neprecenljive vrednosti in lepote.

Razkazali so nam tudi Lenino kabinet in njegovo stanovanje, njegovo konferenčno sobo in pred-

mete, ki jih je uporabljal v žoljenju.

Seveda je pa potrebno za vstop v ta del muzeja posebno dovoljenje, ker se danes ni odprti za široko javnost.

Delovni kabinet in stanovanje sta zelo skromno opremljena. Ta skromnost je naredila na nas nepozaben vtis. Soba je velika 5 krat 5 metrov. V njej stoji navadna pisalna miza s trdim stolom in klubska garnitura. Dalje dva telefona in celo dva svečnika, ki ju je Lenin uporabljal, kadar je izostal električni tok, kar se je med oktobrsko revolucijo pogosto zgodilo. Ob steni stoji velika knjižnica omara, polna knjig in daril takratnih delovnih kolektivov. Na stenah visijo slike Marxa in Engelsa.



Leningrad — Zimska palača

Zakaj so zvišali cene v gostinskih podjetjih v Zasavju?

V zadnjem času smo prejeli v uredništvo več pism naših bralcev, v katerih nas vprašujejo, zakaj so gostinska podjetja in gostišča iz Zasavja zvišala cene.

Gostinskih podjetij in gostišč v Zasavju smo pred dnevi poslali pisma, v katerih smo jih prosili, da naj napišejo vzroke, ki so privedli do podražitev. Zal nam je odgovorila le polovica tistih, katerim smo pisali. Od gostinskega podjetja »Restavracija« Litija, gostišča »Borišek« iz Valvazorjevega trga v Litiji, gostišča »Maček« v Smartnem pri Litiji, gostišča »Pri studenčku« v Dolenji vasi v Zagorju ob Savi ter od gostišča »Pod Klečko« in »Na hribčku« v Trbovljah pa odgovorov še nismo prejeli.

V pismu smo prosili, naj nam odgovorijo:

— katerim alkoholnim pijačam in ostalim uslugam so zvišali ceno; — za koliko so zvišali ceno in — zakaj so zvišali ceno.

Ugotovili pa smo, ko smo pregledovali odgovore, da so gostinska podjetja v odgovorih oziroma posamičnih navedla v glavnem samo vzroke podražitev, dosledno pa niso navedla, katerim alkoholnim pijačam in ostalim uslugam so zvišala ceno in za koliko.

Dejstvo je, da so bile do zdaj gostinske usluge — kakor navajajo v pismih tudi gostinska podjetja — v Zasavju nižje od cen, ki veljajo drugod. Vendar na to ne bi smelo biti osnovno vodilo, da so bili gostinci zvišali cene. Ugotovili smo namreč, da so v nekaterih gostiščih — med njimi tudi v nekaterih od tistih, ki niso poslali odgovora — zvišali cene linearno vinu, likerjem,

hrani in drugemu, čeprav je znano, da se vsem tem prodajnim predmetom niso v enaki meri zvišale nakupne cene oziroma niso v enakem odstotku narasli drugi stroški, ki spremenijo cene.

Sicer pa raje pogledimo, kako posamezna gostinska podjetja zagovarjajo podražitev.

GOSTINSKO PODJETJE ZAGORJE OB SAVI pojasnjuje, da so vrsteno zvišali cene le alkoholnim pijačam, in to v povprečju za 16 odstotkov. Ob tem navajajo, da se je z novim letom znatno povečala najemnina v primerjavi z lanskim letom (od 1.453.000 din v letu 1960 na 3.603.000 din), prispevek za socialno zavarovanje (od 2.997.000 na 5.278.000 din) in proračunski prispevek (od 1.803.000 na 3.119.000 din). Tako je narasel odstotek režije od 55 na 75. Priporočajo, da jim ni bilo ljubo zvišati cen; k temu jih je prisilila znatno višja režija in zvišanje nakupnih cen pijači ter hrani.

GOSTINSKO PODJETJE »JELKA« IZ HRASTNIKA nam je poslalo daljši dopis, iz katerega povzamemo naslednje: V gostinskem podjetju »Jelka« v Hrastniku smo morali malenkostno spremeniti cene. Tako smo zvišali cene žganim pijačam za okoli 10 odstotkov, namizno vino smo pa podražili za 20 din pri litru, ali za 8%. Medtem smo uspeli nakupiti cenejšo vino, tako da prodajamo belo štajersko vino (10,6 maliganov) po 260 din, istrsko rdečo vino po 260 din in negotinsko črno vino po 220 din. Brezalkoholnim pijačam in jestevinam pa nismo spremenili cen, čeprav bi jih sicer morali, ker so se tudi tem pred-

metom znatno zvišale nakupne cene. Ob koncu pisma navajajo hrastniški gostinci še naslednje: To skoraj neznatno zvišanje cen pa utemeljujemo tudi s tem, da bomo po dobljenih informacijah pri raznih investicijskih delih navezani v celoti sami nase, ker za sedaj ni predvidenih v te namene nobenih sredstev, čeprav imamo vse naše poslovalnice v takem stanju, da bi jih bilo treba čimprej preurediti in modernizirati.

Iz gostišča »DALMATINSKA KLET« iz TRBOVELJ so nam sporočili, da so zvišali cene vsem alkoholnim pijačam, ki jih prodajajo, razen pivu. Zraven tega so povišali cene tudi nekaterim prehranbenim artiklom. Ceno so zvišali črnemu namiznemu vinu od 150 din v septembru 1960 na 220 din v februarju 1961, belemu namiznemu vinu pa v istem razdobju od 170 na 240 dinarjev. V tem času so zvišali cene žganim pijačam od 100 do 200 dinarjev za liter tako, da prodajajo žganje po 600 din; pelinkovec, ferret, encijan, brinjevec in rum po 800 din; vermut po 500 din ter likerje od 1000 do 1200 din. Zraven tega so zvišali ceno siru ementalcu od 700 na 800 din (nakupna cena siru ementalca je 680 din) ter kruhu, pecivu in sendvičem s sardinami (od 35 na 40 din). Ostalim predmetom pa niso spremenili cen. Pojasnjujejo tudi, da so zvišali prodajne cene predvsem zaradi višjih nakupnih cen. Tako se je n. pr. zvišala nakupna cena za črno vino od septembra od 85 na 140 din in za belo vino od 100 na 155 din. Približno za toliko, nekaterim artiklom pa celo več, se je zvišala nakupna cena tudi za žgane pijače. Razumljivo je, da se vzporedno z zvišanjem cen večajo tudi davčne obveznosti (pri vinu za 7, pri žganih pijačah pa za 30%). Podjetje je pri tem povišanju le malo pridobilo, pri vinu do 10 din in pri žganih pijačah od 15 do 20 din pri litru. Ta denar bo podjetje porabilo za kritje povečanih davčev iz osebnih dohodkov (ki so za 1.200.000 dinarjev večje) ter za kritje nekaterih drugih stroškov (dražja najemnina in članarina zbornici).

Iz »KOLODVORSKE RESTAVRACIJE« V ZIDANEM MOSTU sporočajo le, da so zvišali cene zaradi povečanih obveznosti (za 8,5 milijona din). Dodali so še, da vpliva na povečanje cen višja nakupna cena pri proizvajalcu in povečana cena pri grosistu vinske trgovine.

Gostinsko podjetje »MAJOLKA« TRBOVLJE piše, da so zvišali cene alkoholnim pijačam (zaradi višjih nakupnih cen) in prehrani (kjer so vskladili kalkulacije, ki so bile še iz leta 1959). Navedli so pa še ostale vzroke povišanja cen kakor ostala gostinska podjetja iz Zasavja.

Od gostinske turističnega podjetja »MEDIJSKE TOPLICE« iz IZ-LAK nad Zagorjem smo prejeli daljše pismo, iz katerega povzamemo: navajajo, da je bilo podjetje že lani ustanovljeno, da bodo morali plačevati za investicije (nad 8 milijonov din) precejšnje anuitete, lastnih sredstev pa nimajo. Podražili so le nekatere stvari, katerih prodajna cena je bila nižja od ekonomskih cen. Nekaterim predmetom so pa pustili stare cene (vino prodajajo po 260 din za liter). Razumljivo je, da čaka podjetje še precej investicijskih del in da morajo zato skrbno uporabiti vsak dinar.

In zdaj še nekaj naših pripomb v brzojavnem listu:

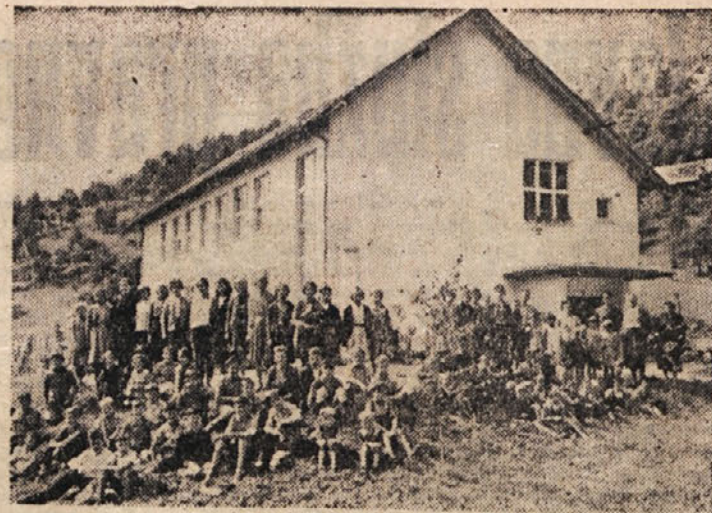
— menimo, da je danes še pre zgodaj govoriti in s številkami dokazovati višino novih obveznosti gostinskih podjetij, kot je to primer;

— vse kaže, da zasavska gostinska podjetja — razen redkih izjem — niso izračunala dejanskih ekono-

nomskih cen posameznim vrstam pijač in hrane ter da so linearno zviševala cene;

— očitno je, da je bil osnovni motiv za zvišanje cen ustvariti nekaj sredstev za investicijsko dejavnost, če bi v resnici morala gostinska podjetja v prihodnjem sama izvajati investicijska dela in — da so se zvišale cene v času, ko posamezna podjetja ne morejo narediti natančnega obračuna vseh stroškov in je torej težnja za zviševanje cen v gostinstvu delno tudi posledica prizadevanj mnogih gospodarskih organizacij, ki si na nezakonit način ustvarijo določena sredstva.

Marijan Lipovšek



Mladina na Vačah pred novo šolo

REZERUIRANO ZA ŠPORT

Tedenski športni pregled

Tri tekme Rudarjevih nogometašev

V pripravih za start v SC ligi, so moštva Rudarja v nedeljo odigrala nekaj tekem.

Rudar I je v Ljubljani premagal Graficarja s 5:3. Gole so dosegli Knavs, Oprešnik in Jordan.

Rudar B je na pomožnem igrišču v Trbovljah zmagal nad Svobodo (Kisovec) s 6:2.

Rudarjevi mladinci I so odpravili Ljubljano s 4:1.

Trboveljski pionirji na Partizanskem vrhu

Vodstvo osnovne šole Ivana Cankarja, v Zgornjih Trbovljah, je priredilo prejšnji petek na Partizanskem vrhu nad Trbovljami šolsko smučarsko prvenstvo v veleslalomu in skokih.

Organizacija tekmovanja je bila odlična, tekmovalci je pa okoli 75 učencev.

Nastopajoči v veleslalomu so se pomerili na 250 metrov dolgi progi, ki je imela 11 vrtic. Med starejšimi pionirji so bili najboljši: Boris Zupan, 8-b; Srečko Fortec, 7-c; in Marjan Tori 7-f. Med najmlajšimi pa Zorko in Šanc iz 6-b ter Skušek iz 5-b.

Starejši in mlajši pionirji pa so tekmovali v skokih skupaj. Najuspešnejši je bil Zupan iz 8-b, pred Butkovec iz 7-a in Fortecem iz 7-c itd.

Peter BEKEŠ

Strelsko tekmovanje za ZLATO PUSČICO

V nedeljo je bilo v dvorani SD Rudar v Trbovljah občinsko tekmovanje strelcev za Zlato puščico. Tekmovanja se je udeležilo 20 najboljših strelcev iz šestih družen s področja trboveljske občine.

Šest strelcev je doseglo predpisano normo (340 krogov od 400 možnih). Ti se bodo udeležili 2. aprila v Ljubljani okrajnega tekmovanja strelcev.

Na tekmovanju je zmagal Edi Kozmus, član Strelske družine Trbovlje.

J. S.

Dve zmagi za zagorske nogometaše

Tudi zadnjo nedeljo nogometaši iz Zagorja niso mirovali. Najbolj-

STRELSKO TEKMovanje NA SENOVEM

Strelska družina »Boris Kidrič« s Senovega je priredila tekmovanje z različno puško v počastitev občinskega praznika. Tekmovali so pionirji, mladinci in člani.

Pri pionirjih je dosegel prvo mesto Zvonko Jevšnik, pri mladincih Ernest Breznikar (že drugič zapored in osvojil pokal v trajno last), pri članih pa Slavko Urbančič (ki si je prav tako pridobil pokal v trajno last).

F. A.

ši mladinci so se v Zagorju pomerili z drugim mladinskim moštvom Rudarja iz Trbovelj in ga premagali z 2:1.

V Litiji pa je kombinirano moštvo Proletarca premagalo mladince Litije z visokim rezultatom 12:0.

PORAZ SAHISTOV RUDARJA V RADEČAH
Šahovski klub Radeče je premagal v tekmovalni Zasavske šahovske lige šahovski klub Rudar Trbovlje z rezultatom 4,5:3,5. Po zaslužen zmagi so Radečani na drugem mestu v Zasavski šah. ligi.

Mednarodni veleslalom na Partizanskem vrhu

Partizanski vrh, 26. februarja. — Na priljubljeni zasavski izletniški točki — Partizanskem vrhu — je bilo danes mednarodno tekmovanje v slalomu, ki so se ga udeležili nekateri najboljši slovenski smučarji skupaj s tekmovalci iz Zasavja in avstrijskega rudarskega središča Radentheim.

Tekmovanje je bilo že tretje srečanje smučarjev rudarskega Zasavja in Radentheima (prvo pred dvema letoma je bilo v Trbovljah, lani v Radentheimu in letos spet v Trbovljah).

Za tekmovanje se je prijavilo 18 mladincev in članov Enotnosti in Olimpije iz Ljubljane, Ločana iz Škofje Loke, Fužinarja iz Raven, Zagorja, »Kuma« z Dobovca in Trboveli. Tekmovanje je ob pomoči SD Trbovlje organizirala Zasavska smučarska podkomisija, finančno je pa tekmoovanje podprla tudi sindikalna podružnica in uprava Rudnika Trbovlje-Hrastnik.

Od prijavljenih tekmovalcev se je za tekmovanje na 600 m dolgi progi s 60 vrtic, ki jo je pripravil Cveto Bevc, kvalificiralo 8 mladincev in članov. Med člani se je odlično uvrstil Trbovelčan Zdravko Ačkun na 6. mesto, enako pri mlad-

dincih Trbovelčan Malovašič (na tretje mesto) in Dobovčan Glavač.

Rezultati — mladinci: 1. Aleš Guček (Enotnost) 2:45,4; 2. Danijel Pečornik (Enotnost) 2:46,6; 3. Wilfried Steinwendler 2:23,8 (vsi trije Radentheim); 4. Borut Pirc (Olimpija) 2:36,8; 5. Drago Jemc (Enotnost) 2:44,5; 6. Zdravko Ačkun (Trbovlje) 2:45,5.

Zasavska smučarska podkomisija je poskrbela za lična spominska darila — miniaturne rudarske jamske svetilke in drugo: pet najboljših med mladinci in člani je pa dobilo še praktična darila.

Trboveljčani so goste pospremili do Medijskih Toplic, kjer so z njimi preživel nekaj prijetnih uric. Tu so si tudi izmenjali darila. Gostje iz Radentheima so podarili Trboveljčanom ličen izdelek iz magnezitne rude (ki jo kopljejo v Radentheimu). Trboveljčani pa gostom lepo sliko domačega kraja. Hkrati so gostje povabili Trboveljčane, da jih naj prihodnje leto spet obiščejo v Radentheimu.

P. R.

Mednarodni dvoboj v boksu

Partizani (Trbovlje) : KAC 10 : 10

Preteklo soboto je bil v prirediteljski Partizana iz Trbovelj v gledališki dvorani Delavskega doma zanimiv prijateljski dvoboj med ekipami KAC iz Celovca in domačimi Partizanom. Za nastop je bilo veliko zanimanje, saj so gledalci napolnili dvorano ter so kljub skoro dveurni zamudi čakali na začetek.

Gostje so se predstavili s solidno ekipo, ki ima določene prednosti v tehničnem znanju in vzdržljivosti, razen tega je pa v ekipi nastopil tudi koroški deželni prvak Oshagan, tako da smo lahko pričakovali res kvaliteten boks. Domačini so ponovno dokazali, da so se v tej razmeroma kratki dobi precej naučili, saj so se krepko upirali rutiniranim gostom in bi z malo več sreče lahko dosegli tudi zmago. Posamezne borbe so potekale takole:

muha: Tomšič — Urschitz 0:2 (po točkah)

bantam: Perpar — Spitaler 2:0 (Perpar si je s čistimi direktnimi pridobil določene prednosti in zmagal po točkah)

peresolaha: Hribar — Schatzmayer 0:2 (borba je bila sicer izenačena, toda Hribarjev nasprotnik je bil precej večji in tako uspel nabrati več točk)

lahka: Urbanija — Weiss 1:1 (Urbanija je z učinkovitimi protinapadi zaslužen osvojil točko)

polwelter: Glavan — Sattler 2:0 (domačin je bil hitrejši in tehnično boljši v napadu)

welter: Centrih — Wetzel 1:1

pol srednja: Brglez — Hober 2:0 (To je bila najboljša in tudi najkrajša borba, saj je Brglez pričel z ostrim napadom in že v prvi minuti dosegel zmago s k.o.)

srednja: Bobek — Ofner 2:0 (Nasprotnika sta bila enakovredna, le da je bil Ofner nekoliko zanesljivejši v obrambi)

polteška: Zupančič — Stossler 2:0 (Zupančič je bil sprva malce neodločen, pozneje je pa vse bolj napadal in že v drugem krogu zmagal s k.o.)

teška: Starc — Oshagan 0:2 (Starc se rutinirano in težjeje nasprotniku ni mogel resneje upirati).

Neodločen rezultat je za mlado ekipo Partizana lep uspeh. Organizacija je bila v redu, prav tako pa so sodniki Podbevšek, Vukmanič (Ljubljana) in Tolar (Trbovlje) opravili svojo nalogo dobro.

Ekipa Partizana bo naslednje dni nastopila v Ljubljani na mednarodni mladinski reviji, 10. marca bodo pa nastopili v Weitzu v Avstriji proti domači ekipi.

POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR —

Vse prebivalce Zasavja, Zagorja, Trbovelj in Hrastnika obveščamo, da smo z 2. marcem odprli novo prodajalno

„BORAC“ KONFEKCIJA - TRBOVLJE

Na zalogi imamo vse vrste konfekcije, perila in obutve.

Nova poslovalnica posluje v stolpnici Elektrarne Trbovlje.

Bogata izbira blaga — cene konkurenčne!

Pridite in oglejte si našo bogato zalogo, kjer bo vsak dobil, kar potrebuje.

Priporoča se

Prodajalna »BORAC«, Trbovlje

POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR — POZOR —

OD SREDE DO SREDE

Obveščevalec

Mali oglasi

Vinograd, 19 arov, hiša s kletjo ugodno naprodaj. Cena 200.000 din. Tri četrt ure od železniške postaje. Loka pri Zidanem mostu. — Marij Novak, Radeč, p. Loka pri Zidanem mostu. Informacije vsako nedeljo popoldne.

Prodajam motorno kolo RTH 250 cm — letnik 1953, v odličnem stanju, s precej rezervnimi deli. — Alojz Šeremet, Loka 28, Trbovlje.

Soliden delavec (27 let), želi spoznati pošteno dekle (do 25 let). — Ponudbe s sliko pod »Soliden zakon« na upravo lista.

Gostišče »Dolenjka« Trbovlje, Trg Franca Fakina, prodaja televizor »Panorama 59« v dobrem stanju. Prednost nakupa imajo gospodar, in družbene organizacije. Po 15. marcu 1961 bo televizor na prodajni privatnikom.

Kupim staro, dobro ohranjeno dvodelno omaro. — Naslov v upravi-Zasavskega tečnika.

Preklic

Podpisani Stanislav Šimec iz Hrastnika št. 7, preklicujem žaljivke, katere sem izrekel proti Mariji Pavlič iz Hrastnika.

PREKLIC

Preklicujem govorice, izrečene proti družini Barič kot nepravilne. — Angela Hočvar, Trbovlje.

ZAHVALA

Ob smrti molega moža in očeta JOŽETA ŠKOFA se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi dr. Mihaeli Drnovskovi, občinskemu odboru ZB NOV, Svobodni Zasavje, vsem ki so mu darovali vence in cvetje, sosedom, pevcem »Slavčka« in delavski godbi.

Zalujoča žena in otroci

Študentje pozori!

V soboto, 4. marca, bomo imeli v občinski dvorani občni zbor našega kluba.

MESNA INDUSTRIJA KRIŽEVCI, POSLOVALNICA V TRBOVLJAH IMA VEDNO NA ZALOGI GOVEJE MESO PO 380 din in SVINJINO S SLANINO PO 380 din.

NA ZALOGI TUDI VSI MESNI IZDELKI!

ZAKLJUČNI RAČUNI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ na dan 31. decembra 1959

OBRATNA DELAVNICA »TAPETNIŠTVO«, TRBOVLJE

Postavka	Znesek (v 000 din)	Postavka	Znesek (v 000 din)
A. Osnovna sredstva		A. Viri osnovnih sredstev	
Osnovna sredstva	247	Sklad osnovnih sredstev	473
Denarna sredstva osn. sredstev	226	Drugi viri osnovnih sredstev	—
B. Sredstva skupne porabe		B. Viri sredstev skupne porabe	
Sredstva skupne porabe	—	Sklad skupne porabe	9
Denarna sredstva skupne porabe	—	Drugi viri sredstev skupne porabe	—
C. Obratna sredstva		C. Viri obratnih sredstev	
Skupna obratna sredstva	3,998	Sklad obratnih sredstev	1,212
D. Izločena sredstva		Drugi viri obratnih sredstev	1,000
Denarna sredstva rezervnega sklada in drugih skladov	31	D. Rez. sklad in drugi skladi	
Denarna sredstva nerazporejenih sredstev	29	Rezervni sklad in drugi skladi	64
E. Sredstva v obračunu in druga aktiva		Viri nerazporejenih sredstev	24
Kupci in druge terjatve	1,607	E. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva	
Druga aktiva	9	Kratkoročni krediti za obratna sredstva	1,117
Skupaj	6,147	Dobavitelji in druge obveznosti	1,943
		Druga pasiva	305
		Skupaj	6,147

Vodja računovodstva: Ivan Bregar l.r.

Predsednik UO: Edi Skrabar l.r.

Direktor: Alojz Rotar l.r.

Tomiščekzaklad

Priloge: Milan Batista

Priloge: Ivan Abram



49. — Novica o njuni rešitvi se je brzi razširila po mestecu. Vse je bilo na nogah. Sreča teške Polly je bila popolna in prav tako Beckyne matere. Tom je ležal na divanu v jedilnici. Okoli njega je bilo vse polno radovednih oči. Tom je pripovedoval svojo zgodbo, kateri je marsikaj dodal in jo olepšal. Opisal je svoje srečanje z Joejem, povedal, kako je bodel Becky in se sploh naredil za heroja. Toda napora, ki sta ga preživela Tom in Becky v jami, nista mogla skriti, zato sta naslednje dni ostala v postelji.



50. — Tom ne bi bil Tom, če bi mu njegova žilica za novimi dogodivščinami mirovala. Sklenil je polskati Hucka in mu povedati razburljivo novico, da je v jami videl Joeja. Na poti do Hucka je bila tudi hiša sodnika Thatcherja in Tom je zavil vanjo, da bi videl Becky. Nekdo je vprašal Toma: »Bi hotel še iti v jamo, Tom?« — »Zakaj pa ne?« — je samozavestno odgovoril fant. Toda sodnik Thatcher ga je brž potolažil: »Nihče več se ne bo izgubil v jami. Z železjem sem dal zapreti velika vrata in jih trikrat zaklenil.«



51. — Tom je prebledel kot zid. »Kaj je s tabo, fant? Naj brž klop stopi po vodo!« — Prinesli so vodo in jo brizgnili Tomu v obraz. »No, zdaj si prišel k sebi. Kaj ti je?« — je zaskrbljeno vprašal sodnik Thatcher. »Veste, kaj je?« V jami je ostal Indijaneec Joe! — Vsi so se spogledali in čez nekaj minut se je že nekaj ljudi s tolnom odpravilo k Douglasovi jami. Ko so prišli do vrat, so videli grozljiv in pretresljiv prizor.



52. — Ubijalec Joe je ležal iztegnjen na tleh. Bil je mrtev in njegov obraz je bil tik špranje pri vratih, kakor da so njegove koprne oči zadnje trenutke uprte v svetlobo. Toma je prizor močno prizadel, saj je po lastnih izkušnjah vedel, kako je moral ta zlobnež trpeti. Njegovo sočutje se je zganilo, toda občutil je veliko olajšanje. Sele zdaj se je prav zavedel nevarnosti, v kateri sta bila z Becky. — Joeja so pokopali v bližini votline.

nej Volavšek iz Trbovelj; Ivana Jančič, rojena Mlakar iz Trbovelj, stara 64 let; Katarina Porle, roj. Kralj iz Trbovelj, stara 77 let.

BREŽICE: Vinko Skrbina, sin kmeta, Brege 22, star 2 leti; Janez Račič, Vihre 21, star 62 let; Vincenc Cverlin, Sent Lenirt 110, star 64 let; Rok Kovačič, Križe 38, star 72 let; Andrej Pinterič, Mostec 14, star 40 let.

HRASTNIK: Ana Pfeifer, roj. Zeleznik, Brnica 8, stara 88 let; Franc Rizmala, Hrastrnik 171, star 50 let; Bernard Plazar, Hrastrnik 68, star 53 let; Jožefa Trbežnik, roj. Kašner, Studence 72, stara 65 let; Andreja Pintar, Čeče 88, stara 3 mesece.

LITIJA: Frančiška Bokal, Litijska, Partizanska pot 23; Marija Matoz, Litijska, Levstikova 9; Terezija Robing, Litijska, Jerebova 3; Terezija Jeretič, Litijska, Jerebova 2.

RADIO

ČETRTEK, 2. marca
10.15 S popevkami po Evropi: 12.00 »Oj more duboko...«; 13.30 Nastopa Koroški Akademski sekstet; 16.00 Rula za zabavo; 17.15 45 minut turizma in melodij; 18.30 Petnajst minut z Ljubljanskim jazz ansamblom; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

PETER, 3. marca
10.15 Igra vam violončelist Oton Bajde; 11.30 Človek in zdravje; 12.00 Petnajst minut s Kmečko godbo; 12.40 Pisani zvoki z Dravškega polja; 13.30 Melodije za dober tek; 17.15 Razgovor z voliči; 17.25 Od plišča do plesišča; 20.00 Četrte ure z orkestrom Ray Martin; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled.

SOBOTA, 4. marca
10.15 V ritmu polke; 12.00 Trio Rudija Bardorferja; 12.25 Zabaven opoldanski spored; 13.30 Domača mešanica; 14.20 Sport in športniki; 16.00 Za razvedrilo; 17.45 Pevec Marko Novosel; 18.30 Koračnica s španskimi pihalnimi godbami; 20.00 Pozor snemanju; 21.00 Poslušaj in povej nam!; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 5. marca
8.00 Mladinska radijska igra — Kristina Brenkova: Modra vrtinca za vrtnice; 9.10 Vedri zvoki; 10.00 Se pomnite tovariši...; 11.00 Sagadin-Lidija Potrč: Srma in odpovedi polna pot; 10.45 Z zabavno glasbo v novi teden; 11.30 Nace Grom: Ljudje in čas prek Mure; 13.30 Za našo vas; 13.45 Koncert pri vas doma; 16.00 Humoreska tega tedna — Georges Mikes: Kako psihopati zbirajo narode; 16.40 Peli so jih mati moja...; 18.35 Nekaj starih in novih domačih viš; 20.05 Izberite melodijo tedna!

PONEDELJEK, 6. marca
10.15 Izramo za vas; 12.00 »Fantje po polji« sredo...; 12.25 Zvočni kaledoskop; 14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušalce; 18.00 Sportni tehnik; 18.50 Človek in zdravje; 20.00 Glasbeni varieté.

SE EN SKANDAL V RIMSKI DRUŽBI

Rimska policija je prišla na sled najdražji in najbolj luksuzni organizaciji call-girlov (deklet na poziv). Madame Fiori, 40-letna lastnica nekake kozmetičnega salona, je posredovala na telefonski poziv lepa dekleta vrhovim rimskim družbe. Organizacija je štela med svoje »odjemalce« industrijske, diplomate, politike, filmske mogotce, pogosto pa tudi člani tujih delegacij. Cena je znašala do milijon lir. Policija je aretirala madame Fiori in pričela preiskavo proti približno 60 dekletom, med katerimi so tudi inozemke, ki jih je prignala v Rim želja po filmski slavi.

TOREK, 7. marca

9.40 Vokalni kvintet Kranjčani; 10.55 Pet minut z ansamblom Mojmir Sepeta; 12.00 Kvintet »Melodija« iz Mengesha prvič v našem studiu; 12.25 Zabaven opoldanski spored; 16.00 Izbrani smo za vas; 18.00 Iz naših kolektivov; 20.00 Poje Zenski zbor Slovenske filharmonije.

SREDA, 8. marca

9.15 Novi pevci pred mikrofo-

nom in pred publiko; 12.00 Pesmi iz stare Srbije in Makedonije; 12.25 Opoldanski glasbeni spored z zabavnim orkestrom RTV Beograd; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Neža Maurer; Po teloh za mano; 16.00 Koncert po željah poslušalk; 17.30 Lepe melodije; 18.20 »Pesem matere treh partizanov«; 18.45 Bojan Adamič: Naše ljubljeno mesto; 22.15 Plešna glasba z jugoslovanskimi zabavnimi ansambli in orkestri.

OBVESTILO

Zveza ribiških družin »Posavje«, odbor Ribogojnice Trbovlje, sedež Radeče obvešča vse prebivalstvo na področju toka potoka Boben, ki teče skozi Hrastrnik, in prebivalstvo ob potoku Sopot, ki teče po dolini Sopote, Zagrada, Jagnjenica, Radeče, in vsa gospodarska podjetja, da je vložila v te potoke ribe, stare od 2 do 4 let, in to v vrednosti 2.200.000 din. Zaradi tega se ta dva potoka štejeta za strogi rezervat. Za vsako onesnaženje voda, ki bi škodilo ribam, bomo uvedli postopek po zakonu o sladkovodnem ribištvi in zahtevek za povrnitev škode.

Vsak lov v kakršni koli obliki je v teh vodah strogo prepovedan.

Vse državljane na tem področju prosimo, da nam priskočijo na pomoč pri čuvanju plemenskega materiala.

Vsak počin rib ali neupravičen lov, prosimo, da nemudoma sporočite na naslednje ribiške družine: Hrastrnik za potok Boben in na Ribiško družino Radeče za področje potoka Sopot ali pa direktno na Ribogojnico, sedež Radeče, telefon št. 81-955, upravnik Ribogojnice Trbovlje, tel. št. 80-237.

Upravni odbor »Ribogojnica« Trbovlje — sedež Radeče

ZAHVALA

Ob težki in nenadni izgubi najinega ljubljenega moža, očka FRANC RIZMALA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nama sočustvovali, vsem, ki ste ga tako številno spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili tako veliko število vencev in cvetja.

Posebno se zahvaljujemo upravi in kolektivu Steklarne Hrastrnik, še posebej pa delavcem pokojnikove izmene, Obo SZDL, OK ZK, ZROP, OOOZ, TK ZK, članom osnovne organizacije ZK, sindikatu, Svobodni II, pevskemu društvu »Zarja« iz Trbovelj in pevcem, godbi v Steklarni ter vsem sodelavcem, sosedom in sorodnikom.

Prisrčna hvala gospodniku za ganljive besede doma in na grobu.

Hrastrnik, 22. februarja 1961. Zalujoča žena Fini in hčerka Anita

OBVESTILO

Obveščamo podjetja in obrtnike, da smo odpeli delavnico za popravila in previjanje elektromotorjev in transformatorjev. Vsa dela opravljamo strokovno, solidno in v najkrajših rokih.

Naročila sporočajte osebno, pisмено ali telefonično na upravo podjetja. Sprejemajo jih pa tudi vsi rajoni.

Po želji naročnika izvršimo tudi vse prevoze elektromotorjev in transformatorjev s lastnimi avtomobili.

Elektro-Trbovlje, Trbovlje

OBVESTILO

Elektro Trbovlje obvešča vse konsumente električne energije O DEŽURNI SLUŽBI

Uprava: telefon 80-204, stalna dežurna služba
Rajon Trbovlje: telefon 80-132;
ob delavnikih od 17. do 20. ure,
ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. in od 17. do 20. ure.
Rajon Hrastrnik: telefon 81-697 — isto
Rajon Zagorje: telefon 81-122 — isto
Rajon Radeče: telefon 81-922 — isto
Elektro-Trbovlje, Trbovlje

OPOZORILO

Nekatere stranke še vedno dajejo izdelavo hišnih električnih instalacij privatnim osebam, ki za to niso pooblašene oziroma nimajo obli. Najpogostejše tako izdelane električne instalacije ne ustrezajo predpisom. Naša komisija za pregled hišnih instalacij takih električnih instalacij ne odobri in ne daje privolitve za priključitev na naše n. n. omrežje, dokler niso napake odstranjene. To je v mnogih primerih povzročilo višje stroške strank in negotovanje.

Zato v bodoče ne bomo dovoljevali nobenega priključka na naše električno omrežje, če hišnih instalacij ne bodo izvrševale pooblašene osebe oziroma pooblašena podjetja. Pa tudi v teh primerih si pridržujemo pravico, da naša komisija za pregled instalacij opravlja delne preglede električnih instalacij še med delom.

Elektro-Trbovlje, Trbovlje

Prvi bohinijski padar osvojil Triglav

27. januarja 1801 so na vaškem pokopališču v Stari Fužini pokopali 54-letnega fužinskega padarja Lovrenca Willonitzerja. Rodil se je 1747. leta nekje na Ogrskem. Med Bohinjci je živel 23 let in bil znan daleč naokrog kot odlični pomočnik v bolezni in kot junak, ki je prvi stopil na teme očakov sivga glavarja - Triglava.

Zagrebske sekvoje

Na področju Ksaverja, zagrebskega predmestja, se širi pod zagrebsko goro Sljeme na majhni vzpetini star park z nekaj visokimi črnimi bori, z bukvami in kostanjmi.

Dalje na pobočju so sadovnjaki in vinogradi, nad vsem tem pa se dvigata visoko v ozračje dve drevesi, eno lepo, zdravo in zeleno, drugo pa brez vrha, ki ga je pred leti uničila strela. Vendar raste tudi drugo drevo in oblikuje vaje proti vrhu, tako da od daleč ni videti, da ga je poškodovala strela. Vendar bo prvo drevo čez desetletja mnogo višje, ker drugo raste bolj v širino.

Drevesi sta botanična redkost ne le v Zagrebu, temveč vse naše dežele. To sta pravi ameriški sekvoji (Sequoia gigantea). Njuna domovina je Kalifornija, vendar je tudi tam še malo teh dreves. Na pobočju Sierre Nevade raste sekvoja "Mark Twain", ki je visoka nad 105 m in ima pri korenini obseg 35 m. V Kaliforniji so stare sekvoje z zakonom zaščitene, največ jih je v treh narodnih parkih. Naravnoslovci pravijo, da so ta drevesa stara od 2000 do 4000 let.

L. N. Tolstoj

Dva brata

V neki vasi sta živela dva brata. Zemljo sta orala in pšenico sejala. Starejši brat ni imel otrok. Mlajši je imel četvero drobnih otročičev. Brata sta živela tako složno, da ju je bilo veselje gledati.

Neke jeseni, ko je žito dozorelo, sta požela in si razdelila zrnje na enaka dela.

Prišla je noč. Starejši brat je legel, a ni mogel zaspati. Misli je: "Ali sva si žito pravično razdelila? Brat ima večjo družino, njemu je treba za otroke več žita. Pojdem in mu podtaknem od svojega žita." Tako je tudi storil.

Tudi mlajši brat ni mogel zaspati. Misli je: "Ali sva z bratom pravično razdelila? Oba z ženo sva še mlada. Otroci nama bodo zrastle za pomoč. Brat in njegova žena pa sta sama, starejša od naju. Treba mu bo primakniti kaj od našega žita." Pomislil je to in storil.

Ko je napolnil dan, sta brata videla: zrna ni bilo nič manj. Zadržila sta se ali nista drug drugemu ničesar rekla.

In tako sta brata nekoliko noči drug drugemu žito prenašala, dokler nista drug na drugega naštetela.

Lovrenc Willonitzer je bil Zoisov štipendist, ki se je 1777. leta naselil v Stari Fužini kot fužinarski padar. Uredil si je nekakšno ordinacijo z domačo apoteko. Zdravniška soba je bila preprosta, toda apoteka je bila kmalu bogato založena z gorskimi rastlinami. Imel je dosti dela, saj je imel na skrbi prebivalce obeh bohinijskih dolin, gorskih vasi in delovišč pod Triglavom, kjer so pridobivali rudo, les in oglje za Zoisove fužine.

V času, ko si je Willonitzer urejeval svoj delokrog, je v Bohinj prišel znameniti Zoisov prijatelj in svetovalec, profesor anatomije v Ljubljani - Balhasar Hacquet. Hacquet, ki ga je življenjska pot pripeljala iz Leonaeta-Bretanije (Francija) med Slovence, je bil neumoren pionir v planinskem raziskovanju dežele Kranjske. Z nekaterimi pogumnimi domačini je nameraval priti na vrh Triglava, ki po ustnem izročilu še ni bil osvojen. Zaradi slabega vremena in nepristopnih sten je Hacquet moral misel na ta podvig tedaj opustiti.

Tudi Willonitzer se je navdušil za Hacquetovo misel - osvojiti Triglav. Zamisel so uresničili 26. avgusta 1778. Na vrh so prišli Willonitzer, lovec Stefan Rožič s Savice, Zoisova rudarja Luka Korošec s Koprivnika in Matija Kos z Jereke.

Triglav je postal javljiv, toda še vedno je bil težko dostopen. Dne 2. avgusta 1779 so ga ponovno skušali doseči Hacquet, Willonitzer in Kos. Willonitzer in Kos sta prišla na vrh, 40-letni Hacquet pa ni prispel.

Tretji vzpon na Triglav je bil 23. avgusta 1782. Tokrat je poleg Luke Korošca ter nekega gorskega

ga vodnika slednjič prispel na vrh pobudnik teh vzponov - Hacquet. Po tej zmagi Hacquet ni miroval, poskušal je še večkrat, vendar ni znano, če je cilj dosegel.

Hacqueta in Willonitzerja so tesno družile gore in poldie. Po nasvetu Hacqueta in njegovi pomoči je Willonitzer še enkrat diplomiral. Tako je padar Zoisovih fužin posedoval dvoje zdravniških diplom, kar je bila izredna redkost za navadnega podeželana, daleč od mestne gosposke.

O Baltazarju Hacquetu, ki je dvajset let živel v deželi Kranjski je mnogo znanega in napisanega. Njegovo ime blesti v naši zgodovini zaradi ogromnih del z vseh področij znanosti, ki nam jih je zapustil. Lik plemenitega bohinijskega padarja Hacquetovega učenca - Lovrenca Willonitzerja pa bomo morali še ovekovečiti. Skromno je njegovo ime že napisano na spominski plošči bohinijskih junakov, ki so prvi uspeli osvojiti vrh mogočnega Triglava.

Velikan - pastir in kozel

Belokranjska pripovedka

V Gorjancih je živel velikan. Nič ni delal, a vseeno je dobro živel: pastirjem je kradel ovce, govedo in teleta, si jih pekel na ražnju in se redil. In ni ga bilo dneva, da bi si z ukradenim živinčtom ne omastil brade.

Nekoč je mlad pastirček pasel na pašnicah ovce in koze. Največji in najlepši v vsej čredi je bil stari kozel, ki je na klic pastirjeve svireli zganjal ovce in koze v čredo.

Toda kozel je kobil. Nekega dne se je sam preveč oddaljil od črede in začel pred skalnato votlino, kjer je domoval gorjanski velikan. Ko je velikan zagledal kozla, ga je pograbil in skril v luknjo, da bi ga naslednji dan nataknil na raženj in si ga spekel za obed.

Pastir je iskal izgubljenega kozla. Komaj je zapiskal na svirel, že je

kozol zameketal v velikanovem skrivališču.

"Vrni mi kozla!" je zaklical pastirček pred votlino. "Če mi ga ne vrneš, te bom premlatil, pa četudi si velikan!" se je ojnaučil.

"Na mojem pašincu se je pasel, zato bo moj!" se je zadržal velikan iz votline.

"Vrni mi kozla! Če ne, te premlatim!" je pastir ponovil grožnjo. "Oho, tebe se pa res bojim!" se je zakrohotal gorjanski velikan. "Koliko te pa leč?"

"Toliko, kolikor me vidiš," je pastir pogumno odvrnil. Potem pa je zapiskal na svirel in zapel:

"Kozol, kozol Meketač, stresi velikana iz hlače!"

In kozel se je pognal iz votline ter se od zadaj zaletel s toliko silo, da je velikana zaneslo po strmi

roka, o katerem je v Evropi razširjeno mnenje, da je napravil samomor skupaj s Hitlerjem, v resnici pa, kakor trdi omenjeni izraelski obveščevalec, še živi nekje v Južni Ameriki. Ta neonacistična organizacija, ki se imenuje Svetovna zveza nacionalsocialistov, je izdala tudi že svoj program v angleščini, ki ni nič drugega kakor Goebelsova oporoka in za tisoče starih in novih Hitlerjevih pristašev nov nacistični politični program.

Zato bi bilo prav, da bi svetovna javnost ne jemala procesa proti Eichmannu samo kot proces proti temu vojnemu zločincu, ki bo šele po petnajstih letih prejel zasluženo kazen, marveč kot opozorilo na novo nacistično nevarnost, ki jo je treba v kati zatreti, da ne bo prepozno. Hladna vojna ji na Zahodu daje najbolj ugodna tla za razrast pa tudi možnost, da se lahko prikljubi do oblasti, kar pa bi pomenilo novo svetovno vojno in atomsko smrt človeštva.

M. Kl.

KONEC

"To sploh ne pride v poštev!" Njegov glas je zvenel kot renčanje kakšne razdražene živali. Se vedno so se mu oči bliskale od neukrotljive jeze. "Sploh ne mislim na to, da bi svojo zemljo komu izročil."

Gospa Felicitas ga je mirno pogledala. V dolgih letih njunega zakona se je privadila na njegov silovit značaj, ali boljše rečeno: sprilaznila se je z njim, kajti privaditi se pač ni nihče mogel na izbruhe njegove jeze. "Prisilili te bodo, Adrian," je rekla mati in zganila pismo.

Stari gospod se je spet začel krabiti za ovrtnik svoje srajce. Ni in ni mogel razumeti svoje žene, ki je bila, kakor kaže, očitno pripravljena, da se z enostavnim zmanjkanjem ramen uda v nespremenljiv položaj.

"Vse skupaj ni drugega kot nesramno hula-kanje! Steffen, ta prokleti trgovec! Kmetavzar mi je skuhal to kašo! Sovraži me, zato je poskrbel, da..."

"Nikar se vendar tako ne razburjaš, Adrian," ga je skušala žena pomiriti. "pomisli raje na svoje srce." Njene besede so pa bile, kot da bi kdo vlił olje na ogenj.

"Naj se ne razburjam, praviš?" je stari zatulil, da so zavzvenle šipe na oknu.

Gospa Felicitas je tiho vzdihnila. Da njen mož ne more in ne more razumeti današnjega časa, ki je popolnoma nekaj drugega, kot je bilo nekoč? Končno mora vsakdo nekaj žrtvovati in ona je sprevidela, da bi teh tri sto letov puste zemlje, ki ni do sedaj nikomur nič koristila, lahko pogrešili.

"Janez, naprezi voz!" je zakričal stari Adrian Hilsen skozi okno. Nikoli ni maral priteniti na gumb hišnega zvonca, kadar je klical koga od služinčadi. Njegov glas je moral zadoščati, kadar je kaj želel.

"Adrian, poslušaj me: najboljšo napraviš, če celo stvar prepišeš, preden napraviš kaj nepremišljene- nega..."

rebri. Velikanu je drčalo: tekel je in tekel, se lovil za breze in braste, pulil med tekom drevje iz zemlje, a ustaviti se ni mogel. Ustavil se je šele v dolini, prav ob oznožju Gorjancev. A kako! Telesnil je ozvak s toliko silo, da se je tamkaj, kjer je padel, odrla zemlja v globoko drago.

Preden se je pobral in prisopihal nazaj pod vrh Gorjancev, kjer je imel svojo skalnato votlino, sta pastir in kozel že zdavnaj odšla domov.

Na mestu, kjer se je velikan vdrl v drago, stoji danes vas. Belokranjski so ji vzdeli ime - Draga... Tako pravijo.

Zapisal Lojze Zupanc

320 MILLIONOV DOLARJEV DNEVNO

V Organizaciji združenih narodov so pred kratkim objavili, da porabijo države v svetu dnevno 320 milijonov dolarjev za oborožitve.

Se enemu nacističnemu zločincu na sled?

20.000 mark nagrade za esesovskega zdravnika

dr. Josefa Mengeleja - Velika zasledovalna akcija državnega tožilstva v Frankfurtu

Državno tožilstvo v Frankfurtu je uvedlo obsežno zasledovalno akcijo za enim najbolj krvavih zločincev, zdravnikom koncentracijskega taborišča v Auschwitzu in esesovskim "hauptsturmführerjem" dr. Josefom Mengelejem, ki baje še živi. - Tožilstvo je na njegovo glavo razpisalo 20 tisoč mark nagrade.

Mengeleja obtožujejo množičnih umorov. Dolžijo ga tudi umorov ujetnikov, med njimi celo otrok s tako imenovanimi "phenol" injekcijami. Sodeloval je tudi pri izbi- rih ujetnikov za uničenje v plinskih celicah. Razen tega je kriv, da je poleti 1943 odredil v taborišču Birkenau več tisoč cigánov za smrt v plinskih celicah.

Mengelejevo sliko so v nedeljo zvečer po televiziji razširili po Nemčiji in v inozemstvu. Podatki sodnega procesa zoper zločince iz Auschwitza govore namreč, da se

dr. Mengele skriva v inozemstvu in da so ga nazadnje videli v Argentini.

Upajmo, da bodo tudi tega množičnega krvnika izsledili in aretirali v tako kratkem času, kot so konec minulnega leta izsledili in prišli zadnjega poveljnika taborišča v Auschwitzu, Baera.

FRANCOZI PORABIJO VELIKO ZDRAVIL

Statistike prikazujejo, da se v Franciji porabi vsakega dne približno 400.000 kilogramov zdravil.

Ina Rittler:

Njena usoda

1.

Dalje ko je bral, tembolj bled je postajal njegov obraz od jeze. Njegov sin, ki je sedel na drugi strani mize in zajtrkoval, se je spet zgovoril nad silovitostjo svojega očeta.

"Na - preberil!" je rekel oče sinu in mu vrgel neko uradno listino preko mize.

Listina je bila sodniška odločba, napisana v skrotočnem in težko razumljivem uradnem jeziku, vendar je Rüdiger takoj razumel, da bo to sporočilo sodnje napravilo na njihovem posestvu veliko spremembo.

Oče Adrian je segel z roko pod vrat, kakor da mu je ovrtnik srajce naenkrat postal precepek. Vstal je izza mize in začel nemirno hoditi po sobi sem in tja.

"To je nekaj nezastisljivega," je zarobantil stari od tožile. "Tri sto letov - to je polovica našega posestva, ki nam jih hoče ta vladna gospoda odvzeti. Agrarna reforma pravilo temu! Že tri sto let je ta zemlja naša, sedaj pa naenkrat... Niti na um mi ne pride, da bi svoje posestvo zmanjšal in okrnil. Kot briga te ljudi, če je zemlja obdelana ali ne? Moja je in z njo lahko napravim, kar hočem!"

Sin Rüdiger še vedno ni spregovoril besedice. Tudi on je prvi trenutek osupnil, ko je ta akt prebral, kajti posestvo Sesken bo nekoč njegova dediščina in v tradiciji družine je bilo, da se nihče ni odprodal od posestva niti pedi zemlje.

Tudi takrat ne, če je zemlja ležala neobdelana in so se na njej pasli le lisice in zajci.

Toda sedaj so nastopili novi časi, časi, ki jih s prejšnjimi ni mogoče več primerjati: begunci se prihajali, rojaki kot oni sami - ljudje brez zemlje in domovine. Tudi ti so nekoč živeli na svoji zemlji, sedaj jim pa od vsega, kar so kdaj imeli, ni ostalo drugega kot le še spomin na njihovo domačijo, spomin na zemljo, ki so jo prav tako ljubili, kot on ljubi svojo.

Sedaj naj pa svojo zemljo delijo z drugimi. Oče Adrian, potomec starih nemških plemičev, polkovnik, kakor ga je služinčad na posestvu ogo-varjala, ker je nekoč služil pri vojaki, novih časov ni več razumel.

"S psi bom pognal to svojat s svoje zemlje, če misli, da me zanjo lahko ogoljufa in mi jo odvzame. Niti na pamet mi ne pride, da bi kaj odstopil!"

Toda tu je bil zakon. Vse njegovo razburjanje, vse njegovo upiranje je bilo nesmiselno. Sin je to vedel, prav tako njegov oče, dasi tega ni hotel priznati.

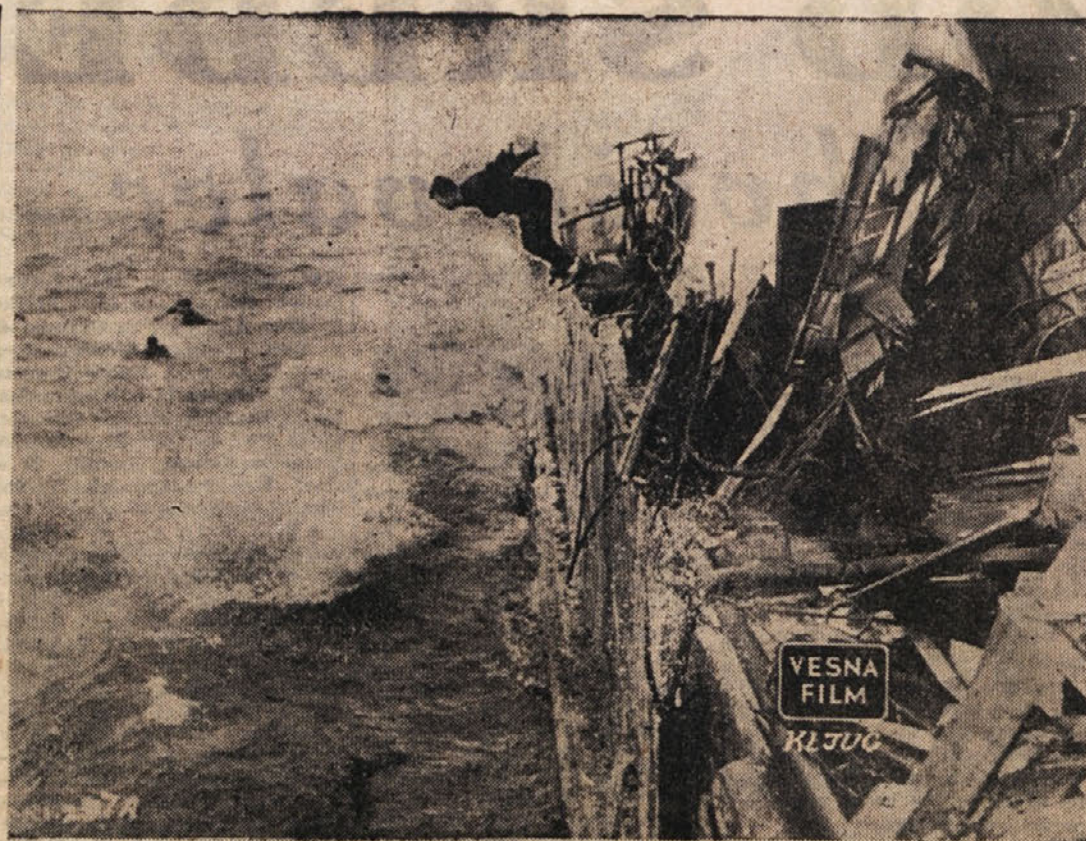
Stari gospod je sirmel z očmi predse, misli je na številne generacije pred seboj, na rodove, ki so to zemljo pridobili, bili ponosni nanjo in jo branili.

Mati Felicitas je tiho vstopila v sobo in se prestrašila, ko je videla svojega moža tako razburjenega tam pri oknu.

Vprašujoče je pogledala sina, ki je ob njenem vstopu v sobo spoštljivo vstal s stola. Moške ji je dal v roke uradno odločbo. Z lažno prividenim obrymi je mati brala usodno listino s sodnje.

"Gre za tisti neobdelani, pusti svet na našem posestvu, kaj ne?" je tiho vprašala sina. Ta udarec je vzela na znanje s takšno mirnostjo, da se je Rüdiger moral začuditi. "Če bodo ljudje pridni, lahko iz te puste, neobdelane zemlje kaj prida napravijo..." je rekla zamišljeno.

Tiho je govorila, kakor je vedno bila njena navada, toda stari polkovnik jo je slislj. Zarenil je in počasi obrnil svojo mogočno glavo, ki je bila, kakor da jo je kak umetnik izklesal iz granita.



Prizor iz angl. filma "Ključ", ki bo na sporedu v marcu v kinu Svobode II v Zgornjih Trbovljah

Serijsa požarov brez primere

Pet mednarodnih hotelov v plamenih

Pet velikih svetovno znanih hotelov je zgorelo v nekaj zaporednih dneh. Pri teh požarih je bilo veliko število mrtvih in veliko ranjenih. Skode skoraj ni mogoče zračunati.

Dejstvo je, da sta Nemčija in Svica postali siromašnejši za nekaj res renomiranih gostinskih objektov.

Nesrečna serijsa požarov se je pričela s stoletnim kazinom v Bad Harzburgu. Potem je sledila katastrofa hotela RIGI v Švici, kjer je bilo 11 mrtvih in veliko ranjenih. Ko je zgorel do tal hotel Sonnenberg v Wildbadu, sta bila dva mrtva, pet ranjenih in okrog 10 milijonov nemških mark škode. Nenadomestljive zgodovinske vrednote pa je uničil požar v hotelu Römer v Bad Grundu. Na koncu tega žalostnega seznama pa stoji zdaj požar v hotelu Riffelahn pri Zermattu. K sreči je bil hotel ob požaru prazen, tako da človeških žrtev ni bilo.

Se enemu nacističnemu zločincu na sled?

20.000 mark nagrade za esesovskega zdravnika

dr. Josefa Mengeleja - Velika zasledovalna akcija državnega tožilstva v Frankfurtu

Državno tožilstvo v Frankfurtu je uvedlo obsežno zasledovalno akcijo za enim najbolj krvavih zločincev, zdravnikom koncentracijskega taborišča v Auschwitzu in esesovskim "hauptsturmführerjem" dr. Josefom Mengelejem, ki baje še živi. - Tožilstvo je na njegovo glavo razpisalo 20 tisoč mark nagrade.

Mengeleja obtožujejo množičnih umorov. Dolžijo ga tudi umorov ujetnikov, med njimi celo otrok s tako imenovanimi "phenol" injekcijami. Sodeloval je tudi pri izbi- rih ujetnikov za uničenje v plinskih celicah. Razen tega je kriv, da je poleti 1943 odredil v taborišču Birkenau več tisoč cigánov za smrt v plinskih celicah.

Mengelejevo sliko so v nedeljo zvečer po televiziji razširili po Nemčiji in v inozemstvu. Podatki sodnega procesa zoper zločince iz Auschwitza govore namreč, da se

dr. Mengele skriva v inozemstvu in da so ga nazadnje videli v Argentini.

Upajmo, da bodo tudi tega množičnega krvnika izsledili in aretirali v tako kratkem času, kot so konec minulnega leta izsledili in prišli zadnjega poveljnika taborišča v Auschwitzu, Baera.

FRANCOZI PORABIJO VELIKO ZDRAVIL

Statistike prikazujejo, da se v Franciji porabi vsakega dne približno 400.000 kilogramov zdravil.